

NR. 3
2005

28. ÅRGANG

Mortepumpen

INFORMASJONSBLAD FOR ELDRE I STAVANGER

Informasjonsblad for eldre
i Stavanger

Utgitt av:
Stavanger kommune
Oppvekst og levekår

Redaktør:
Stein Hugo Kjelby

Redaksjonskomité:
Inger Lied

inger.lied@stavanger.kommune.no

Helga Laake
hlaake@online.no

Halvor Ingebretsen

halvor.ingebretsen@chello.no

Randi Folkestad
ifol@online.no

Gerd Borgenvik
gebo80@msn.com

Stein Hugo Kjelby

skjelby@stavanger.kommune.no

Redaksjonens adresse:
«Mortepumpen»
Eiganes og Tasta
helse- og sosialdistrikt
St. Svithunsgt. 5
4005 Stavanger
Tlf. 51 50 82 96

Bladet kommer ut 4 ganger pr.
år og sendes fritt til alle over
67 år i Stavanger kommune

Neste nummer kommer ut
5. desember 2005

Stoff må være i redaksjonen
3. november 2005

Forsidebilde:
Høstfargene kommer,
– farvel til sommer

Illustrasjonsfoto

Oppslag:
12.000 eksemplarer

Trykk og layout:
Allservice AS
4017 Stavanger

På redaktørkrakken:

Rettighet eller selvfølgelighet

Den som er glad i å fiske vet at det alltid er spennende om du har funnet det rette agnet. Gleden er stor når fisken ligger sprellende i båten. Dagen er ikke den samme uten fangst! Hvor mange av dere har hatt følelsen av å være «agn» i den siste måneden? For i denne tiden har vi vært omgitt av en haug med stemmefiskere. Du har nok merket dem på en eller annen måte. Bet du på?

1. oktober er eldres dag. Det er også friluftslivets dag. En god kombinasjon med synliggjøring av de eldres rettigheter samt verdien av å ferdes i guds frie natur.

Nå kan det i denne sammenhengen se ut som at politikernes stemmefiske og friluftslivet er noe nytt hvert år og ved hvert valg. Eldres «rettigheter» er ikke annerledes i prinsipp enn andre aldersgruppers rettigheter. Egentlig er det feil å bruke rettighet. Selvfølgelighet hadde kanskje passet bedre? Det hele bunner egentlig i våre holdninger til aldersgruppene. «Det du vil at andre skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot andre.» Hadde denne filosofien styrt våre liv, ville mange lidelser vært spart.

Fordi menneskene i verden ikke i tilstrekkelig grad respekterer hverandre, vedtok FN i 1991 en resolusjon om prinsipper for eldre i verden. Mottoet var «Å legge liv til de årene som har blitt lagt til livet.

Resolusjonen er gjengitt på side 11 og leser du den ser du at de politiske løftene er ikke noe du en gang skal få oppleve. De skulle vel egentlig vært oppfylt.

BYPROFILEN

Thor G. Norås

Av Randi Folkestad

Du støter stadig på ham ute i byen. Kanskje ser du han i ivrig samtale med bekjente ett eller annet sted i sentrum. På vei ned trappen til Barnemuséet kanskje. Eller på Charlottenlund, ved siden av Eldres Hus. Eller på Kafé Ankeret, et sted der både den ene og den andre i vår fargerike menneskefauna har møteplass. Der visste jeg at jeg kunne finne ham. På Kafé Ankeret kunne jeg avtale et møte og kanskje spandere ett eller annet. Men nei da. Thor G. er allerede på plass. Kaffe til oss begge er allerede underveis.

Alle vet hvem han er, men slett ikke alle vet hvor mye spennende denne mannen har vært med på. Ikke bare gøy, alt sammen, forresten. Å være alenefar med etter hvert fem barn er ingen lek. Norås har sju avkom til sammen og har vært gift to ganger. Men den gang han var alenefar med fem var den travleste tiden av alle.

– Du kan jo tenke deg sjøl, sier han. Fem unger som skal opp og på skole, ha mat, kanskje sjuke med magesjau, de skal delta i aktiviteter. Opp i alt dette skulle jeg drive på med mitt forskningsarbeide.

Jo, jeg kan forestille med den tilværelsen.

Men tross alt, fem til sju barn skjer et stykke ut i livet for Thor G. Før det rakk han å bli med på all verdens eventyr. Men akkurat nå, i det jeg daler ned i bekvemmelighetene til Kafé Ankeret, haler han opp en bok av vesken. Den skal jeg ha med dedikasjon. Hans siste. Han husker ikke lenger hvor mange han har skrevet, men det ble noen etter hvert. Denne har tittelen: *Gud bedes gå kjøkkenveien*. En gang i tiden da noen var høyt på strå og andre lavt nede, hendte det at skilt ble satt opp ved hovedinngangen til huset med følgende oppfordring: Bud bedes gå kjøkkenveien. I et tilfelle så Norås et skilt der B'en var såpass slitt at den så ut som en G. Dette satte fantasien i sving. Forholdt det seg slik at dette også gjaldt for Gud, representert ved presten, når denne kom med et dødsbudskap til huset? Når inntrådte rangordningen mellom menigmann og prest? Eller med Gud?

Dermed var tittelen gitt på en roman der Norås bruker av sin egen fortid når han dikter fram handlingen. For han har nok å ta av. Der vi satt sammen på Kafé Ankeret kom fortiden til syne sånn litt hulter til bulter. En fortid der mannen har fått brukt det meste av seg sjøl og de talenter han ble født med.

Telegrafbudet

Ja, hvor skal vi begynne? Her sitter vi på Ankeret. Jeg med boken i hånden og utenpå den et bilde av den unge Thor Gunnar som telegrafbud på sykkel. Altså starter vi ved telegrafan, denne nå så gammel-dagse og nesten forlatte kommunikasjonsform.

– Ja, hva har de til minne etter bryllupsfesten i dag? sier Norås. I gamle dager kom det telegrammer og det gjaldt å få flest mulige for å kunne skryte av oppmerksomheten. I dag har de ingenting igjen når festen er over.

– Bare digitale bilder som kanskje er utvisket om tyve år, sier jeg og så mimrer vi begge litt over telegrammer og telegrafbud.

Norås ble utlært telegrafist i Oslo. Han seilte til sjøs og han gikk i land. I Oslo traff han sin første kone. På denne tiden ville han egentlig studere til lege og senere psykiater. Han tok fatt på studiet, men kona ble alvorlig syk. En medfødt defekt hos ett av barna førte til hyppige sykehusbesøk inntil skaden var utbedret. Livet ble for travelt. Studiene måtte legges på hyllen.

Men her dukket det etter hvert opp andre muligheter. Norås hentet fram fra den store samling talenter han er i besittelse av. Han ble journalist i blader og tidskrifter. Jeg fant en gang spalten hans i et Alle Kvinner's blad fra sekstitallet. Han skrev ungdomsspalter, ble impresario, komponist og en god del mer.

Under Vietnamkrigen underholdt han amerikanske tropper i Østen sammen med The Dandygirls. Han skrev musikk til filmen *Broder Gabrielsen* og han koreograferte danser for jentene i The Dandygirls. Musikken var rock og soul og i tillegg inspirert av folkemusikk. Sammen med

jentene ble han invitert til å underholde hos daværende sjah i Persia og hustru Farah Diba. En annen gang, på verdensturné, utsatte han seg for livsfare sammen med The Dandygirls, innesperret i et hotell på Filipinene. Han har også vært innesperret i en Folkevognbuss på Saltfjellet i flere døgn med snøstorm mens han turnerte med jentene i Norge.

– Vi hadde heldigvis med oss det vi trengte til oppholdet, sier han. Både mat og varme klær.

Barnekultur

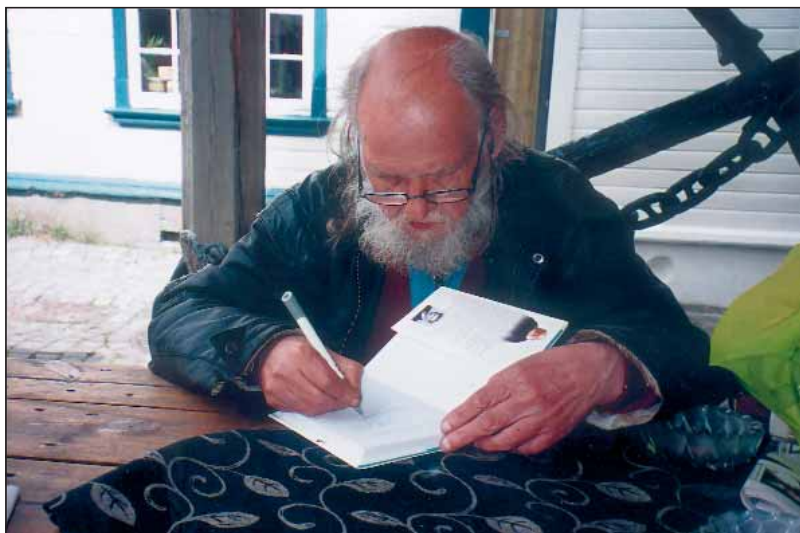
Men etter alle vidervedigheter og alt det Norås har hatt for seg gjennom årene, er det gjennom forskning på barnekultur han har skapt seg et navn. Både her hjemme og i utlandet. Boka *Barn i liv og lek* som kom på søttitallet vakte oppsikt og har etter hvert ført til at Norås i dag utveksler kunnskaper om barns kultur med universiteter og forskere over hele verden. Internett sørger for kommunikasjonen. Hva leker barn? Hvor leker de? I det jeg forsiktig nevner – jeg snakker jo med en spesialist – at er det ikke slik at barns lek i dag er mer stillesittende enn de var før? Her protesterer forsker Norås og sier at det slett ikke forholder seg slik. Det er mer det at barn holder de voksne unna leken sin, holder den hemmelig. Følger du med skjønner du at for eksempel sangleker er gjort om til andre leker og at gata ikke lenger er oppholdstedet for lekende barn. Men leken er slett ikke parkert ved PC'en og dataspill.

– Du kjenner vel historien om de to tomatene som ble overkjørt og forandret til ketchup? sier han.

Jo, hvem kjenner vel ikke den historien?

Den historien er et eksempel på barns oppfatning av dagens tilværelse i følge

dag. Men tro ikke at han lener seg tilbake og nyter sitt otium. Nei, i stedet sitter han på kafé og forteller oppglødd hvordan han har vært og kjøpt et nytt bilbehandlingsprogram til bruk på nettet. For er han kanskje ikke i gang med et nytt prosjekt av det helt store format: Henrik

Norås. Barna skaper en historie omkring en tragedie. En sørgelig sak blir til en vits, relatert til barn eller foreldre som blir drept under påkjørsel, eller en ulykke som kan skje.

– Var det gjennom egne barns lek du ble opptatt av barns kultur?

– Nei, det kom lenge før. Jeg så mye merkelig etter krigen. Jeg så hvordan barn med norske mødre og tyske fedre ble behandlet. Interessen begynte da.

Norås bor i dag på Tasta, like ved barne-skolen og har brukt barn som går på denne skolen i sin forskning. Hans studier blir i dag benyttet globalt sammen med andres studier og skal i sin helhet legges fram ved Sydney Universitet neste år.

I samtalen får jeg sitert Platon og det han sa om barns lek, hvordan leken er noe som skulle videreutvikle barnet til deltaking i voksenlivet.

Siste prosjekt

For ikke lenge siden feiret Thor G syttiårs-

Steffens skrifter i ti bind. Disse redder han fra glemselen med en viss økomomisk støtte fra kulturen siden Steffens er en av vår bys store menn.

De opprinnelige eksemplarer av bøkene er i ferd med å smuldre opp. De er skrevet med gotiske bokstaver og vanskelig tilgjengelig for nye slekter. Naturforskeren og filosofens skrifter må ikke forsvinne. Thor G. Norås har påtatt seg å transkribere dem til latinsk skrift. Deretter skal han legge tusenvis av sider ut på nettet og dermed gjøre stoffet tilgjengelig for enhver.

– Slett ikke noen enkel jobb, sier han som har tatt dette sisyfosarbeidet på seg. Bøkene har ikke vært forskriftsmessig oppbevart. Sidene har gullet og enkelte steder er skriften nesten borte.

Siste prosjekt? Skrev jeg virkelig det? Neida, Norås kommer til å finne seg et nytt så snart han er ferdig med dette siste. Lykke til, Thor G! Vi trenger til entusiast-er, slike som aldri blir gamle.

Tannlegen som byttet borren med pennen - - -

Tekst og foto: Halvor Ingebretsen

Interessen for historie har alltid vært til stede hos tannlegen, Edvard Eikill. Men i det Herrens år 1996 tok lysten til å skrive en historisk roman, overhånd. Resultatet ble «Lokes lek». Boka ble presentert under årets Hafrsfjordspill og Eikill ble årets festival-forfatter.

Selv føler han seg litt brydd av å bli omtalt som forfatter. – *«Dette er jo bare min første bok, nedskrevet på grunn av at jeg alltid har hatt stor interesse for historie, sier han beskjedent. Men vi vet jo at det finnes andre, endog i vårt eget kongehus, som smykker seg med forfattertittelen uten den helt store produksjonen bak seg. Men dette er historien om hvordan en aktiv tannlege, plutselig en dag har byttet borren med pennen og står fram med sin første roman i en alder av 75 år.»*

Edvard Eikill er født i Stavanger i 1930. Han tok tannlegeeksamen i 1953 og drev praksis i Stavanger fram til 1997. De siste årene sammen med sønnen Ingolv, som nå fører tannlegetradisjonen videre i familien. Historie, med særlig vekt på norsk vikingetid og middelalder, har vært Eikills hovedinteresse i alle år. I 1996 bestemte han seg for å samle de historiske fakta i tiden mellom år 1120 og 1130 i en bredt anlagt historisk roman som foregår i en beveget overgangstid i Norge. Denne tiden rommer slutten på samkongedømmet mellom brø-

drene Øystein og Sigurd, altså Jorsalfarens siste år som konge. Spesielt er dette et interessant poeng siden dette også er tidsrommet hvor Stavanger ble eget bispede og Stavanger Domkirke ble reist. Det er også tiden med tragedien omkring biskop Reinald som ble hengt fordi han nektet å bøye seg for Harald Gille, han som gjorde slutt på de fredelige tider under Sigurd Jorsalfar og hans sønn Magnus.

Mer om dette kan man også lese i biskop Ernst Baaslands verk «Korsfylket – Rogalands røtter inn i vår tid». Boka til Eikill har sitt geografiske tyngdepunkt i Ryfylke, Jæren og Stavanger hvor oppdiktete personer er knyttet sammen med faktiske. Og handlingen utspiller seg med forankring i historiske fakta, ispedd fantasiens utfyllende trekk som binder det hele sammen i en spennende historie hvor ætten på gården Rusla i Ryfylke står i fokus.

En roman tar form

Denne historien startet Eikill å nedfelle som roman allerede i 1996. Boka kom ut i år 2005. – *Altså, bemerker forfatteren, gikk jeg 9 år svanger med denne, før den endelig var ferdig.* Vi registrerer at når et normalt, menneskelig svangerskap går over 9 måneder, kan svangerskapet til en historisk roman, frembragt av en tannlege, strekke seg over hele 9 år.

Boka har fått navnet «Lokes lek». Loke var ingen «gud», men ifølge den norrøne mytologien står han som skikkelsen, eller representanten for svik og ondskap. Boka starter med en «presentasjon» av Loke, «*sønn av en Jotun, Odins fosterbror.*» Men forekommer ellers ikke ved navns nevning i boka. Derfor er vi nysgjerrige på hvorfor boka har fått det navn den har? – *Det er det skikkelsen representerer, ikke nødvendigvis hans navn, som gir boken dets tittel. Loke står for lureri, svik og ondskap. Og Harald Gille som er en sentral person i romanen, har jeg vært «uvenn» med helt siden jeg første gang leste Snorres kongesagaer i 12 års alderen. Loke leker med menneskenes hjertes, lokker dem til ondskap og svik. Og til og med bruker navnet «gudsdom» til å nå urette mål ved løgn og falskhet. Vi vil møte disse elementene i romanen. Derav bokas navn, forklarer Eikill.*

Som innledningsvis nevnt var han opp-tatt av ideen om en gang å skrive en roman, mens han praktiserte som tannlege. Hvordan makte å skille konsentrasjonen mellom amalgam/rotfylling/melketenner/jeksler og tenner med krone, med den historiske fortsettelse og diktet inn en fortelling som troverdig gikk inn i Snorres kongesagaer med utgangspunkt i et fantasigårdsbruk Rusla ved Urafjorden, en dagsreise fra Stavanger? Eikill har tydeligvis ikke hatt noen

problemer med dette. Og han tror ikke han har gjort fatale feil hos sine pasienter ved å tenke norrøn mytologi mens borren surret. Han forteller videre at ideen, eller tanken på en gang å skrive en roman er eldre hos ham enn tannlegestudiet. – *Som gymnasiast drømte jeg om å skrive, men det praktiske liv fortrenget dette. Da barna ble voksne, slo lysten ned i meg igjen, ikke minst på grunn av muligheten gjennom bruken av PC. Med tannlegeyrket krever full konsentrasjon i timevis. Så da handlet det om å gjøre en god jobb for mine pasienter. Etterpå var det godt å koble av med skrivearbeidet.*

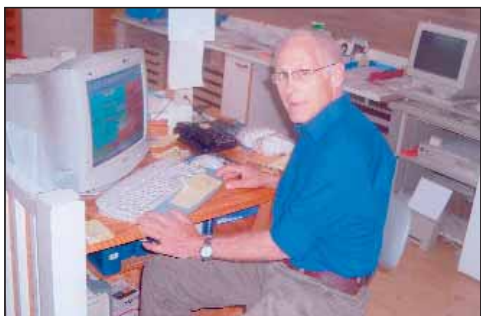
Arbeidsmetode – praktisk og «teknisk»

Hvordan man går fram når man starter å skrive en roman, er det sikkert flere enn undertegnede som undres på. Det som vel er sikkert, er at alle som skriver nok har sin egen metode. Hvordan Eikill arbeidet med **sitt** første manus, forteller han selv:

– *Det var personen Grim Rusle, nevnt i en eneste setning i sagaen, som først fanget min interesse. Han oppnådde å få med seg kongsmoren, Kristin Sigurdsdatter, til Miklagard. Det var dette som satte meg i gang. Og jeg hadde slett ikke hele historien klart for meg. Den kom etter hvert, altså «veien ble til mens jeg gikk». På godt stavangersk ble det av og til litt «omman-i-dom» med omskrivninger og rettelser. Men hele tiden med blikket festet på sagaen, slik at konflikter med etablerte historiske fakta ble unngått.*

– *Hvordan holdt du greie på navn og steder slik at personene ikke «tråkkes» i hverandres spor og steder byttet plass og beliggenhet? Kanskje også en «omman-i-dom»?? spør vi.*

Han medgir at dette kan være et problem.

PC-en var sterkt medvirkende til at lysten til å skrive kom tilbake.

Han satte tidlig opp ættelister. Fødselsår var viktig. Stedene var nok også lettere å holde fra hverandre enn personene. – *Ja*, sier han, – *jeg måtte skrive lister som jeg kunne holde meg til når det gjaldt nettopp dette.*

Tannlegeborren ble byttet ut med pennen

Vi ber ham konkret om å beskrive beslutningen og «overgangen» fra tannlege til forfatter. Han svarer slik: – *Det var givende å være tannlege. Jeg gledet meg hver dag til å gå på jobb. Men pensjonsalderen nærmet seg og allerede et par år før 67-års dagen hadde jeg skaffet meg norrøn (gammelnorsk) litteratur, ordliste og grammatikk. Dette for å kunne kaste meg over arbeidet når dagene sto til disposisjon. Her må jeg også berømme Stavangers fantastiske bibliotek som har skatter man aldri skulle tro var mulig å finne. Og de tjenestevillige bibliotekarene på Sølvsberget er bokstavelig gull verdt. Så er jo denne historien også knyttet til den gamle byzantinske riket Miklagard (Konstantinopol) hvor de skrev og talte gresk. Derfor fant jeg det nødvendig å få med meg litt av dette språket på Misjonshøgskolen, sammen med teologistudentene.*

En grundig forberedelse, slår vi fast.

God hjelp fra flere

– *Selv om jeg har skrevet og hatt ideene, har flere hjulpet meg med historiske fakta. Og det har vært inspirerende for en amatør å få skikkelig god mottakelse og hjelp ved de historiske fakulteter. Av mange må jeg nevne professor Torgrim Titlestad, en typisk representant for disse imøtekomende menneskene. Når det gjelder andre, har også forlaget Wigestrands hjulpet meg gjennom to konsulenter med praktiske råd og vink underveis, understreker han takknemlig.*

Hafrsfjordspillenes festivalforfatter

Edvard Eikill ble med sin historiske roman utnevnt til festivalforfatter under de første Hafrsfjordspillene i juni 2005. Det var professor Titlestad, som også var initiativtaker til disse spillene, som engasjerte ham. Boken ble ved åpningen lansert der, om bord i et av vikingskipene og ved det historiske seminaret Eikill holdt om forfatteren Samuel Laing (1780–1868), som oversatte Snorres «Heimskringla» til engelsk i 1844. Til denne oversettelsen hadde han skrevet et langt innledningsforedrag, «Preliminary Dissertation», som Eikill hadde oversatt. Dette foreligger i boken «Vikingene, bedre enn sitt rykte», på Erling Skjalgsson-forlaget. – *«For meg var jo denne lanseringen veldig inspirerende. Hafrsfjordspillene ble en fulltreffer. Det var en opplevelse som det var et privilegium å få delta i, sier Eikill idet vi ber ham om et svar på vårt siste spørsmål:*

– *Kommer det flere bøker fra din hånd?*

– *Det håper jeg! Jeg har allerede skrevet fortsettelsen av «Lokes lek», røper han med et bredt smil og slår dermed et slag også for velstelte tenners betydning.*

Tigertur til Hamresanden

Tekst og foto: Gerd Borgenvik

18 personer fra forskjellige pensjonistforeninger i Stavanger deltok fra 9. til 11. mai på en visningstur til Hamresanden ved Kristiansand. Hvorfor det hette «tigertur» var litt uklart, men Mortepumpens utsendte regnet med at forklaringen ville komme underveis.

Turen startet med Hagabuss fra Stavanger, med stopp i Sokndalstrand, der vi fikk anledning til å se oss om. Fra Sokndalstrand tok bussen oss til Fiskebrygga i Kristiansand, med smaksprøver og informasjon. Med minitog dro vi så på sightseeing i byen, men det ble en sur fornøyelse. Det regnet og blåste nordavind, og vi savnet ullvotter og saueskinnsplø på rundturen.

Det var godt å komme inn i bussen igjen og sette kursen mot Hamresanden. Der ble vi innlosjert i to roms leiligheter med stor terrasse og utsikt til fjorden. Deretter fulgte velkomstmøte med Cees

Verkerk, fhv. skøytefører og moromann, og dagen ble avsluttet med deilig middag på restaurant Lanternen.

Neste dag fikk vi anledning til å beundre de vakre omgivelsene før vi la i vei til Kanonmuseet, der det var omvisning og orientering. Det vakte mange minner til live hos oss som opplevde å kjenne krigsårene på kroppen. Lunsj inntok vi på Hamresanden, og de sprekeste, blant andre Arthur Langereid på 87 år, dro inn til Kristiansand for å ta byen i nærmere ettersyn, mens resten slappet av før turen til Dyreparken.

Tigertur. Endelig kom forklaringen på hvorfor vi var på tigertur. Ved inngangen ble vi først utstyrt med hver vår tigerscap, og deretter ble vi guidet bort til de sibirske tigrene, et ektepar med tvillinger på 4 måneder. Ungene var allerede nesten like store som foreldrene. Det var praktfulle dyr, men godt å vite at de holdt til bak rømningsikkert gjerde. Tigrene har et stort område å bevege seg på, og dyrene trives så godt at de faktisk blir eldre i fangenskap enn de ville blitt i frihet.

Orangutangene og gibonapene så vi ikke så mye til. De hadde allerede sovnet på sitt leie av strå, og den ene hadde tullet seg godt inn i en striesekk for ikke å fryse.

Om kvelden var det deilig treretters middag. Cees Verkerk underholdt med

God atmosfære. Sjøføren i forgrunnen.

Tiger med løvemanke.

musikk, og de modigste våget seg ut på dansegolvet.

I løpet av dagen var vi blitt godt kjent, og under middagen var flere frampå med gode historier. Humøret var upåklagelig, og latteren stod i taket.

Før avreise tredje dag var vi samlet til evalueringsmøte, og flere av deltakerne kom fram med sine tanker om aktiviteter som kan legges inn i en slik tredagerstur, som for eksempel båttur i skjærgården når været innbyr til det. Foreningene ble bedt om å komme med sine ønsker, og disse vil bli fulgt opp så langt det lar seg gjøre. På den måten er det mulig å sy

Denne flokken skremmer nok ingen!

sammen et opplegg som passer for turdel-takerne.

Dette må være et godt tilbud til foreningsmedlemmer som syns at en dagstur i nærmiljøet er for lite, og at en ukes reise til utlandet blir både for lang og for dyr. Vi behøver ikke å reise ut av landet for å legge oss på en sandstrand, særlig ikke om sommeren.

Nå var vi så heldige at vi ikke var flere enn at vi lærte hverandre godt å kjenne, og det er absolutt å anbefale.

Hamresanden kan by på mange forskjellige aktiviteter på området. Selv foretrakk jeg å spasere langs strandpromenaden til den ytterste odden. Der satte jeg meg og mediterte sammen med tre langbeinte svaner, mens tjelden trippet rundt og underholdt med sitt «bik-bik» i strandkanten.

Skulle noen være interessert, er det bare å henvende seg til det hyggelige vertskapet på info@hamresanden.com eller til Per Thunstad: per@hamresanden.no

GOD TUR!!

FNs prinsipper for eldre i verden

Resolusjon 46/91 vedtatt av FNs generalforsamling 16. Des. 1991 med mottoet:

«Å legge liv til de årene som har blitt lagt til livet»

Uavhengighet

Eldre skal:

- ha adgang til tilstrekkelig med mat, vann, husly, klær og helsetjenester gjennom inntekt, familie, selvhjelp og offentlige tiltak;
- ha anledning til å arbeide eller ha adgang til andre inntekter;
- ha muligheter til å delta i avgjørelsen om, når og på hvilken måte en skal trekke seg tilbake og tre ut av arbeidslivet;
- ha adgang til å ta del i utdanning og kursvirksomhet;
- ha mulighet for å leve i omgivelser som er trygge og tilpasset personlige behov til enhver tid;
- ha anledning til å bo hjemme så lenge som mulig.

Deltagelse

Eldre skal:

- forbli integrert i samfunnet, delta aktivt i utforming og gjennomføring av politikken som direkte angår deres velferd, og dele sine kunnskaper, ferdigheter og erfaringer med yngre generasjoner;
- ha anledning til å se på muligheter til å yte tjenester og hjelp til samfunnet og å yte frivillig hjelp på områdene eldre har interesse for og er skikket til;
- ha mulighet for å opprette foreninger og organisasjoner for eldre.

Omsorg

Eldre skal:

- få støtte fra familien og samfunnet ved behov for omsorg og beskyttelse i overens-

stemmelse med det enkelte samfunns system og kulturelle verdier;

- ha adgang til helsetjenester som hjelp til å opprettholde eller gjenvinne fysisk, psykisk og sjelelig velvære og forebygge eller utsette sykdom;
- ha adgang til sosiale og lovmessige tjenester som ivaretar selvstendighet, trygghet og omsorg;
- ha mulighet for å utnytte tilfredsstillende nivå på institusjonsomsorg som tilbyr trygghet, rehabilitering og sosial og mental stimulering i et menneskelig og trygt miljø;
- ha mulighet for å omfattes av menneskerettigheter og grunnleggende frihet når de bor i institusjon, mottar annen form for omsorg eller får behandling, – inkludert full respekt til å ta beslutninger om egen omsorg og kvaliteten av eget liv.

Selvutfoldelse

Eldre skal:

- ha mulighet for å utvikle sitt eget potensial;
- ha adgang til å delta i utdanning, kulturelle, åndelige og rekreasjonsrettede tilbud.

Verdighet

Eldre skal:

- ha mulighet for å leve i verdighet og trygghet, uten å bli utnyttet eller utsatt for fysiske eller mentale overgrep;
- bli behandlet rettferdig uavhengig av alder, kjønn, rase eller etnisk bakgrunn, funksjonshemming eller annen situasjon, og bli verdsatt uavhengig av sin økonomiske situasjon.

TRO OG TANKE

LØFTET SOM HOLDER

Når dette leses, er valget over, og det norske folk ser med spenning fram til de fire årene som ligger foran. Hva med alle de fagre valgløftene? Vil de holde? Sannsynligvis ikke. Det er noe annet når hverdagen kommer og teori skal omgjøres til praksis. Under valgkampen var det en reporter som stanset folk på gata og spurte dem hva de mente var det viktigste å satse på.

Svarene var mange. Det gikk på omsorgsarbeid og helse, skolepolitikk, økonomisk vekst, miljøarbeid, flere barnehager, bedring av pensjonistenes vilkår m.m. Noen få mente at det er velstand nok her i dette landet, og at det bør fokuseres mer på en rettferdigere fordeling av godene.

Jesus får en gang besøk av en rik ung mann. Han er godt utrustet både intellektuelt og materielt, han etterlever budene og fører tilsynelatende et perfekt liv. Likevel er det noe som mangler. Jesus skjønner straks at han har tapt hjertet sitt til rikdommen, og at denne har blitt en hindring for ham. Jesus kan ikke la være å provosere: «Vil du være helhjertet, gå da bort og selg alt du eier, og gi det til de fattige! Kom så og følg meg!»

Det var dog litt for drøyt, og mannen gikk bedrøvet bort.

Et annet sted i evangeliene møter vi den rike unge mannens totale motsetning. To unge menn. Den ene stinn av penger og med et perfekt liv. Den andre lutfattig og med et ødelagt liv etter å ha skuslet bort arven sin blant fremmede. Han har brutt de fleste av budene og ser ikke særlig lyst på fremtiden. Det eneste han har igjen er et brennende ønske om å få møte sin far og be om tilgivelse og nåde. Så vender han hjem, forberedt på det verste, men blir tatt imot med åpne armer.

«Gud er nådig, han vil ikke noen synders dom og død. Han vil hjelp og redning skikke når du er i sjelenød,» heter det i en salme av Landstad. Livet kan fare ille med de fleste. Da er det ikke velstanden som kan frelse oss, men at vi har et tilfluktssted dit vi kan komme med vår nød og vår smerte, og det har vi.

Det er et løfte som holder, noe vi kan ta med oss inn i neste stortingsperiode. Er ikke det bra?

GB

Kjell A. Jensen har vært lærer hele sitt voksne liv, de siste 17 årene som rektor ved Gausel skole. Han tar her for seg en av Stavangers mest markante organisasjoner som i sin primære virksomhet også har hatt og fortsatt har en spesiell oppgave. Sine erfaringer og tanker har han samlet i denne artikkelen som han har kalt:

Ynglingen, en annerledes skole for barn og unge i Stavanger

Foto: Halvor Ingebretsen – Faksimile: Alf Norland

Det er kanskje ikke så mange som forbin-der Ynglingen i Stavanger med en skole. Men studerer vi foreningens historie og snakker med noen av dem som har vært knyttet til Ynglingen i kortere eller lengre perioder i livet, så vil en kunne få bekreftet at de fleste vil kunne gi eksempler på hva de har lært i denne foreningen Ynglingen.

En studie av Ynglingens programmer gjennom årene, fra den første tiden og frem til i dag, vil dokumentere at Ynglingen har formidlet kunnskaper og ferdigheter til barn og unge på en rekke områder som den offentlige skolen senere har tatt opp i sine læreplaner.

Kjell A. Jensen utenfor Ynglingens lokaler på Lassa.

Omsorg for byens læregutter

Da Ynglingen ble grunnlagt i 1868, hadde foreningen som formål å gi tilbud om kunnskaper i samfunnsprospørsmål og Bibelens lære til byens læregutter. Mange av læreguttene kom den gang fra distrik-tene og var på mange måter overlatt til seg selv etter arbeidstidens slutt. De hadde lite meningsfylt å ta seg til på fritiden. Grunnleggerne av Ynglingen, brø-drene Peter og Rasmus Hærem hadde fått ideer om foreningsarbeid blant læregutter i Tyskland og England.

Nå ønsket de å sette i gang noe lig-nende i vår by. De ville samle læregutter og fortelle dem «om fremmede land og gi dem inntrykk fra kirkehistorien». Foreningens første navn var Unge Mænds kristelige Forening. Men det gikk ikke lang tid før man bare kalte den Ynglinge-foreningen. Senere er foreningen bare blitt hetende Ynglingen.

De unge guttene hadde ofte lite skole-gang bak seg da de kom til byen og begynte i lære. Ynglingens ledelse opp-daget etter noen års virksomhet at det var et stort behov for å utvide de unges kunn-

---

---

skaper på en rekke områder som ikke falt inn under fagopplæringen. I 1883 satte derfor Ynglingen i gang med gratis undervisning for læregutter i en rekke fag som norsk, tysk, engelsk, regning, skrivning, stenografi, esperanto og bibellesning.

Men det var ikke bare i tradisjonelle fag at Ynglingen formidlet kunnskaper. Gjennom sine engasjement i foreningens avdelinger fikk de unge lære og erfare hva det vil si å delta i samfunnslivet.

Den gamle læreren, Johannes Arneson fra Hjelmeland, kom til Stavanger i 1885 for å gå på latinskolen. Han kom med i Ynglingen og har skildret litt av miljøet den gang. Arneson forteller i sin bok «100 år og minnest så mangt:»

«Laget hadde ei rommeleg stove til lesesal for ynglingane. Her sat dei unge og las aviser eller de småprata.»

«I den pietistiske Ynglingeforeninga debuterte eg ikkje berre som skrønemakar og som spelemann (på hardingfele) og skodespelar (de fremførte Ervingen av Ivar Aasen.)»

«Her var og eit hornmusikklag, sjølv-sagt var det ikkje kåte nummer dei bles, men heller ikkje berre salmar. Dei spela friske marsjar, men ikkje dansar.»

Forening med eget bibliotek og leseværrelse

Ynglingen hadde på Arnesons tid et eget bibliotek med over 1000 bind. Til sine tider lånte de unge så mange bøker at utlånet måtte begrenses til ett bind om gangen. For de over 17 år hadde Ynglingen et eget lag der de unge fikk trening i å holde foredrag om ulike emner, og de lærte å ordlegge seg. Diskusjonens bølger kunne gå høyt enkelte ganger.

Omkring 1890 fikk foreningen en egen håndskrevet avis kalt Ynglingen. «Bladets oppgave var å øve medlemmene i at uttrykke sine tanker kort og tydelig og at tilegne seg en flytende stil, samt at være organ for dem der bedre kan uttrykke seg skriftlig enn muntlig.»

Undervisning som foredragsholdere

I foredragslaget fra 1914 var målet å øve medlemmene opp til å bli «gode» foredragsholdere og deltagere i ordskifter. Hvert medlem måtte derfor holde foredrag etter tur. De beste foredragene ble senere holdt i større forsamlinger. Også jentene hadde slikt foredragslag. Ynglingen har gjerne formidlet annerledes kunnskaper enn den offentlige skolen. Dette gjelder særlig på områder som ledelse, samarbeid, organisering, planlegging og demokratiske væremåter, toleranse og friluftaktiviteter.

Gjennom engasjement i Ynglingens avdelinger har ungdommen fått rik anledning til å lære organisasjonskunnskap, og de har fått erfare hvordan demokratiske organer fungerer. De unge har selv fått ansvar for å planlegge møter, lede og skrive referater. Noen har også fått føre avdelingenes regnskaper. De unge har enkelte ganger vært i opposisjon til foreningens ledelse. Dette ble stort sett tålt selv om Arneson gir eksempel på det motsatte. De eldre har satt pris på at ungdommen engasjerer seg både i samfunns-spørsmål, etikk og moral, men også i spørsmål om hvordan foreningen bør drives.

Før de offentlige skolene satte opp demokratisk opplæring på sine planer, fikk de unge opplæring i organisasjonsdemokrati gjennom ulike foreninger og lag.

Mange ledere i byens næringsliv, undervisning og kulturliv har opp gjennom årene fått sin første innføring i ledelse gjennom Ynglingen. Også mange av byens politikere, i alle partier, har lært demokratisk funksjonsdyktighet i denne foreningen.

Ynglingen har gjennom hele historien hatt «overskudd på demokrati». Foreningen har aldri hatt karismatiske ledere der en manns ord blir lov. Til alle tider har det vært livlige meningsbrytninger.

Ynglingens voksne ledere har vært opptatt av at de unge skulle få stor frihet under ansvar. Dette har særlig kommet til uttrykk i slik foreningen har vært organisert i avdelinger. Hver avdeling og gruppe har hatt ledere med eget ansvar uten at de voksne har blandet seg for mye inn i deres virksomhet. Fra 1907 kom også kvinnene med i Ynglingen, og fra da av fikk også de samme muligheter til lederopplæring som mennene.

Første leirskole arrangert allerede i 1913

Ved de fleste skoler i dag får barn og unge tilbud om opphold på leirskoler. I den daglige undervisningen er lærerne opptatt av å ta elevene med ut av klasserommene og bruke naturen som kunnskapskilde, såkalt uteskole. Allerede så tidlig som i 1913 arrangert Ynglingen leir for sine medlemmer i Høgsfjorden. Da for-

Ynglingens første lokaler fra 1868 var i Asylgaten 6. Senere ble det Madlaveien 24 og deretter Lassa hvor virksomheten i dag drives fra. Bildet er hentet fra 75 års jubileumsskriftet i 1944.

eningen senere fikk eget landsted på Vier, ble leirene lagt hit. Det kunne være leirer for barn og unge gjennom hele sommeren. En kalte ikke leirene den gang for leirskoler, men innholdet var omtrent det samme som dagens leirskoler. Det er interessant å erfare at Ynglingen nå i mange år har leid landstedet Vier ut til skoler som selv driver leirskole.

Ynglingen har ikke bare drevet leirvirksomhet. Nesten helt fra begynnelsen var det vanlig å dra på tur i skog og mark med de unge medlemmene. Dyktige ledere, ofte lærere, forklarte de unge om hvilke kunnskaper de kunne hente ved å studere naturen på nært hold.

Skuespill fra «Mortepumpens tid» (Må ikke forveksles med bladet vårt)

Enkelte eldre stavangerfolk husker fremdeles Ynglingens Aftenunderholdninger og fester. Her opptrådte barn og unge i

---

---

skuespill og tablåer, ofte dramatisert av foreningens eldre medlemmer.

Temaene kunne være hentet fra våre folkeeventyr, fra «Stavanger i Mortepumpens tid» og fra lokal og nasjonal litteratur. Det er vel neppe rett å påstå at Ynglingen har vært forløper for byens barneteater. Men det er i alle fall sikkert at flere som har opptrådt i Ynglingen ved ulike anledninger, senere har valgt kunstneriske karrierer. I forbindelse med Ynglingens skuespill og tablåer fikk gjerne de unge til oppgave både å lage kulisser og sy kostymer.

Ynglingen har aldri vært preget av god økonomi. Medlemmene har derfor alltid måttet ta sin tørn på dugnader både med hensyn til maling, snekring, trehogst, vasking og rydding.

Da Ten-Sing arbeidet kom til Ynglingen, ble de unge utfordret på en rekke nye områder i foreningen. Nå måtte de unge lære seg å beherske nye teknikker som lyssetting, lydmixing og montering av elektronisk utstyr. Utstyret skulle rigges og vedlikeholdes. De unge måtte selv delvis bygge nytt, elektronisk utstyr for å spare penger.

Den tradisjonelle korsangen ble utviklet til også å omfatte kroppsbevegelser, dramatiseringer og miming. Kormedlemmene måtte lære å bruke mikrofoner. Teknikerne måtte lære å mixe både lyd og lys for å tilfredsstillende moderne krav. Og – koret sang ikke lenger alene. Det ble fra nå av akkompagnert av eget orkester som benyttet elektroniske instrumenter.

Men lenge før «ten-sing-tiden» hadde Ynglingen både kor, orkester og musikkorps. Flere kjente, unge kunstnere og

yrkesutøvere i dag har fått sitt første møte med moderne musikk og teknikk gjennom Ynglingen.

Pedagogiske prinsipper var viktig for Ynglingen

Skal en vurdere Ynglingens tilbud til barn og unge gjennom årene ut fra pedagogiske prinsipper, så er det særlig to prinsipper som kommer tydelig fram: Prinsippet om aktivisering og prinsippet om sosialisering.

All virksomhet i Ynglingen er båret fram av at de unge må gjøre noe sammen. Skal den enkelte lykkes, må han og hun bruke sine kunnskaper, ferdigheter og kreative evner sammen med andre. Praktisk problemløsning og idedugnader finner sted på styremøter, i komiteer og når de unge kommer sammen uformelt. Det har aldri vært et prinsipp i Ynglingen at de voksne har fortalt de unge hva de skal mene, tro eller tenke. De unge er blitt utfordret på mange områder både med hensyn til praktiske oppgaver, men også med hensyn til religiøs tro og tenkning.

Mor til brødrene Hærem, grunnleggerne av Ynglingen, lærte sønnene sine:

«Den som vil gjøre noe for folket, må begynne med barna og ungdommen.»

Dette har vært en ledesnor for Ynglingen i Stavanger i nærmere 140 år.

Litteratur:

- Stavanger Kristelige Ungdomsforenings Jubileumsskrift 1944 – Eget forlag.
- Johannes Arneson – 100 år og minnestå mangt – Noregs Boklag 1964.

Tyrkia – mer enn middelhavsstrender

Jeg har vært i Tyrkia igjen. For tiende gangen, tror jeg. Jeg ble betatt av Istanbul for tjue år siden. Etter å ha tilbrakt to uker i byen denne gang, skjønner jeg at jeg aldri kommer til å bli mett av denne – en gang – Tyrkias hovedstad. Flere tusen års historie fortsetter å fascinere. Langt tilbake var dette en by der våre konger stakk innom på besøk. Noen av dem beundret byen og tok til seg etisk lærdom, slik det hevdes Sigurd Jorsalfarer gjorde. Andre drev hærverk under ulike påskudd. Det var vanskelig å skjønne at de muslimske sultanene gikk inn for religionsfrihet og tillot kristne symboler i moskeer som opprinnelig var bygget som kirker i den tiden da Konstantinopel var en del av det øst-romerske riket.

Men jeg skal ikke skrive om Istanbul. De som vil, finner byen omtalt i historiebøker og reiseskildringer. Alle bør reise dit en eller annen gang i livet. Den inneholder mye av vår forhistorie. Nei, i stedet vil jeg skrive om et par steder jeg besøkte mens jeg var i byen for et par måneder siden. Stedene ligger begge like ved Dardanelene. Det ene kjente jeg fra engelsk historie. Det andre er langt mer omspunnet av myter og sagn og samtidig et sted alle har hørt om. Og for de som har tatt til seg kunnskap fra Illiaden og Odysseen, er Troya et sted absolutt verdt et besøk. Riktignok må en bruke fantasien for å forestille seg hvordan det kan ha sett ut på den tiden Homer valgte for sin skildring av byen og de som bodde der.

Kanskje så den trojanske hest slik ut den gang den ble slept inn i byen med sitt krigerske innhold. Mannen mellom beina på hesten er reisefølget mitt.

I dag går du i utgravingsområdet, lukker øynene og prøver å forestille deg hvordan det kanskje var den gang prins Paris beilet til den vakre Helena, kvinnen Athene hadde lovet ham. Den trojanske hesten spilte videre en stor rolle i det endelige slaget om byen. Sant? Ingen vet, men spennende er fortellingen. En kjempehest i tre

---

---

er et blikkfang ved inngangen til utgravingsområdet i dag. Kanskje var den fylt med krigere som på den måten kom inn i den beleirede byen. Eller, sier guiden, kanskje var det noe man fant på etter at seiren var funnet, for ettertiden. Det kan ha vært en forræder i Troja som slapp fienden inn. Dette måtte dekkes over.

Gjentatte ganger ble Troya ødelagt av jordskjelv og til slutt glemt. Først da den tyske forretningsmannen Heinrich Schlieman, i midten av attenhundretallet bestemte seg for å finne denne sagnomsuste bystaten, ble det fart i sakene. Og selv om Schlieman gjorde mange feil gjennom sine forserte utgravingsmetoder, er det takket være ham at de forskjellige historiske lag av byen ligger der. Troja ble nemlig bygget og forlatt en rekke ganger. Jordskjelv fikk menneskene til å flykte, men de kom tilbake og gjenreiste helt til stedet endelig ble forlatt for godt.

Schlieman fant skatter, men de tok han med seg ut av landet. Og om jeg ikke husker feil, finnes de i Berlin i likhet med mye annet verdifullt materiale tyskerne reddet fra Tyrkia der det var i ferd med å bli ødelagt fordi det fremdeles ble lite påaktet på attenhundretallet hvilke historiske verdier Tyrkia egentlig har innenfor sine grenser.

Et slag mange ønsker å erindre

Både Troya og Gallipoli ligger like ved Dardanellene, dette trange sundet som fører fra Egeerhavet inn i Marmarahavet og videre opp til Istanbul ved Bosporus. Dardanellene har alltid vært et sted av stor strategisk betydning helt siden kong Xerxes dager. Slik var det også under første verdenskrig. Winston Churchill håpte i 1915 at ved å gå i land ved Dardanellene, på halvøya Gallipoli, ville en forenet alli-

ert styrke i løpet av kort tid erobre halvøya og siden den tyrkiske hovedstaden – den gang Istanbul – og dermed få adgang til Østeuropa og Asia.

Det ble vervet soldater på falske premisser. På vervingsplakatene i Australia sto det gjerne: «Skaff deg en framtid – meld deg til felttoget mot tyrkerne». Fatigge landsens gutter fra Australia og New Zealand meldte seg i hopetall. Den yngste som døde ved Gallipoli var fjorten år. Ingen hadde spurt ham om legitimasjon før han reiste til Egypt og Grekenland for en rask opplæring foran strandhogget ved Dardanellene. Det ble en aldeles mislykket operasjon. Ungdommen døde i hopetall. De manglet medisinsk hjelp, de manglet skikkelig mat. De engelske offiserene som ledet strandhogget 25. april i 1915 – det som kalles Anzac Day – viste seg å være dårlig skikket til tross for at det var Winston Churchill som hadde hovedansvaret for planleggingen.

Tyrkerne kjempet på egen jord. De hadde en dyktig leder: Kemal Atatürk som senere ble president og den som moderniserte Tyrkia.

Her kom det første angrepet den såkalte Anzac Day, 25. april i 1915. Her ligger også en av de 32 kirkegårdene hvor engelskmenn, australiere, new zealendere, franskmenn og tyrkere fikk sitt siste hvilested.

Hvert femte år blir felttoget markert

Det er ikke så merkelig at denne ulykkelige del av krigen som varte i ni måneder fortsatt er frisk i erindringen hos australiere og new zealendere. Tallene er noe usikre, men omlag et hundre tusen mann ligger på de 33 kirkegårdene spredt rundt på halvøya Gallipoli. Mange av de jeg møtte blant minnesmerker og gravstøtter kom fordi de hadde en oldefar eller bestefar som ligger begravet her. Hvert år i april flommer nærmeste by, Cannacale, over av besøkende. I vår var det nitti års markering, og både den australske statsminister og prinsen av Wales var ventet til begivenheten. Det var i tillegg omlag tusen andre gjester. Jeg oppsøkte de kjente stedene et par dager før dette skulle skje. Tribuner var satt opp. Til hotellet vårt ankom et australsk statskor. Nitti år er lenge. Likevel er 25. april 1915 et årstall alle australiere og new zealendere kjenner.

De sloss mann mot mann fra skyttergravene, de allierte mot tyrkerne. Det fortelles at motstanderne befant seg bare ti meter fra hverandre. Statuen forteller en sann historie om en tyrker som etter opphør av ild steg opp av skyttergravene, hentet en såret australier som lå like ved og bar ham over til fienden.

Stokka sykehjem forsinket

Jeg skriver til dere på vegne av Stokka sykehjem. Takker for fin side i siste utgave, der dere redegjør for at vi flytter tilbake til Stokka 17. august. Men som dere kanskje er kjent med brant det for oss, og tilbakeflyttingsplanene er endret. Finner derfor grunn til igjen å be dere hjelpe oss med informasjon om dette.

Stokka sykehjem vil fra 24. august 2005 og fram til våren 2006 være fordelt på 3 plasser; Boganes, Rogalandstunet og Stokka. På Stokka blir nybygget; lavblokken tatt i bruk, og 38 av beboerne som er på Boganes i dag flytter dit. Det skjer ingen flytting fra Rogalandstunet, og på Boganes vil skjermet avdeling fortsatt bli drevet av Stokka.

Trykkekavdelingen vil fortsatt bli på Rogalandstunet, telefon 51 91 71 31 og 51 91 71 32. Administrasjonen med styrer Mai Liss Sivertsen blir på Boganes. Vi regner nå endelig tilbakeflytting til et nytt Stokka sykehjem våren 2006.

Anne Grethe Sirevåg

Depresjon og angst øker blant eldre

Dette stod å lese i Vårt Land for en tid tilbake, og med eldrebølgen er det et problem som vil bli stadig større i årene som kommer. Antall eldre blir flere, og gjennomsnittsalderen øker. For noen er overgangen til pensjonsalder vanskelig. Fra en aktiv tilværelse blir en plutselig satt på sidelinjen, og da kan overgangen bli stor hvis en ikke har forberedt seg på den nye tilværelsen.

Etter et travelt arbeidsliv kan gyngestolen være god å ha i en overgangsperiode, men den må ikke bli et permanent oppholdssted. Selv om kryssordløsning trimmer hjernen, er det lite sosialt, så det er viktig å finne andre måter å holde seg aktiv på.

Noen har allerede en hobby og tenker som så: «Nå skal jeg endelig få holde på med det som har vært min interesse gjennom livet, uten å ha dårlig samvittighet for det!»

Ellers er det mange muligheter til å skaffe seg en hobby. Hvorfor ikke begynne på et malerkurs, eller et kurs i treskjæring? Ta et kurs i spansk? Følge forelesningene på Eldreuniversitet eller melde seg inn i en pensjonistforening, og dem fins det mange av. Jeg har en søster og svoger som var med på gammeldans en gang i uka til langt opp i åttiårene. De ville heller ikke ha bil – for på den måten holder vi oss i form, som de sa.

Oppvaskmaskin var noe nymotens tull. Etter press fra barna gikk de omsider til innkjøp av en vaskemaskin, den minste og enkleste som var å få på markedet. Hagen bugnet av frukt og grønnsaker, og skogen like ved var full av sopp. Det ble syltet og saftet på gammeldags vis, og til jul ble det spist hjemmelaget lutefisk. Hver sommerferie, mens de enda var yrkesaktive, tilbrakte de på telttur i Nordmarka sammen med de fire barna.

Pengene de sparte seg opp ved å leve et

enkelt liv, brukte de i eldre år på reiser utenlands. Feriene var godt forberedt, og de kom hjem fra hver reise litt klokere enn før de dro. Slik kan livet og pensjonisttilværelsen arte seg for den som er velsignet med god helse, men dessverre fins det en del som hindres i sin livsutfoldelse av sykdom og skrøpeligheter. Hvis en dertil er enslig, kan dagene bli vanskelige å komme igjennom. Det er da depresjon og angst har lett for å melde seg.

For ikke lenge siden kunne vi lese om en dame på 87 år som lå død i en leilighet i Oslo i sju måneder før noen slo alarm. Selv om slike historier er sjeldne, er de egnet til å skape angst. Derfor er det viktig at enslige eldre har noen å snakke med. En hører mye om hjemmesykepleiere og hjemmehjelpere som har så stramt program at de ikke har tid til å samtale, selv om det kanskje er nettopp det de eldre har aller størst behov for.

I årene som kommer, vil det ganske sikkert bli stort behov for psykiatrisk pleie blant eldre. Dette bør våre politikere gjøre noe med i tide. Disse vil også en gang komme med på den eldrebølgen som skyller over landet, og det bør få dem til å tenke og å handle. De fleste vil helst bli boende i sitt eget hjem så lenge som mulig, men da trengs det et støtteapparat som ikke bare dekker praktiske, men også psykiske behov.

Vi som er friske, kan også yte vårt. Det er viktig å lytte, men også oppmuntre og hjelpe den som sliter med tunge tanker til å se lyspunktene i tilværelsen. Mer enn en gang har jeg opplevd nærbutikken som et viktig møte-sted for eldre. Det fins faktisk dem som gjør seg flere ærend til butikken enn nødvendig, i håp om å treffe et menneske de kan snakke med. Det skal ingen spesialutdannelse til for å være medmenneske!

Gerd Borgenvik

Friluftslivets dag, 1. oktober

Som det vil ha gått fram av Mortepumpens tidligere nummer i år, inviterer Eldrerådet i Stavanger til en spesiell markeringsdag av **Friluftslivets År 2005, lørdag 1. oktober**. Vi har i hvert nummer så langt i år minnet om dette slik at man kunne avsette tid til å delta i arrangementet.

Programmet har vært klart i lang tid, men vi har ikke tidligere gitt noen detaljert oversikt over hva dagen skal inneholde. Mortepumpen har nå fått oversendt programmet som fra time til time ser slik ut: ➡➡

Vi håper mange vil møte opp og delta, og med dette ønsker vi i redaksjonen god fornøyelse!!

h-ing.

Eldredagen

Spennende aktivitetsdag for eldre og barn rundt Mosvatnet lørdag 1. oktober

Rundt Mosvatnet er det plassert 7 poster med ulike tema. På alle postene er det spørsmål og aktiviteter som skal passe til både eldre og unge. Prøv fiskelykken i Mosvatnet, se fuglene i teleskopkikkert. Natursti med trekning av vinnere blant deltakerne. Historiske bilder fra begivenhetsrike dager ved Mosvatnet og mye mer.

Vi oppfordrer alle eldre til å invitere med seg barn, barnebarn eller nabobarn. Også andre er velkomne.

Start ved en av postene rundt vannet mellom kl. 11.00 og 13.00. Arrangementet slutter kl. 15.00. Ingen påmelding.

- Post 1 Fugler
- Post 2 Skøyter og ishus
- Post 3 Fiske - nye og gamle metoder
- Post 4 Rensepark
- Post 5 Kråke og aktiviteter
- Post 6 Mat på tur før og nå - utekafé
- Post 7 Hopp og sprett

Gratis svømming på Gamlingen for pensjonister kl. 11-15.

Da er det utendørs svømmebassenget forbeholdt pensjonister. Benytt sjansen!!

Arrangører:

Eldrerådet, Stavanger Turistforening, Nasjonalforeningen for folkehelse og Frivillighetssentralen, Grønn hverdag, Norsk ornitologisk Forening avd. Rogaland, 2. Stavanger speidergruppe.

Tannlegeskrekk???

En hverdagsopplevelse på et tannlegekontor

Tekst: Halvor Ingebretsen

Illustrasjon: Art Design Collection

Jeg har heldigvis, i alle fall i voksen alder, vært forskånet mot redsel for tannlegen. Jeg har til og med vært blant de heldige som faktisk ofte har sovnet i stolen, mens fyllingene ble lagt i.

Her en dag satt jeg igjen på tannlegens venteværelse for den halvårige kontrollen, omgitt av medpasienter, smilende tannlegeassistenter og den umiskjennelige lukten som følger ethvert tannlegeventerom.

Det satt et litt aldrende ektepar også og ventet. Det var tydelig at bare en av dem skulle til behandling, nemlig kona. Hun var synlig nervøs og mannen hadde hun antakelig med seg «for trøstens skyld». Men hun måtte gå alene inn da tannlegen, smilende som vanlig, bød henne inn i sine indre gemakker med et «vær så god neste» ...

På forhånd kjente vi til at det var en tann som skulle trekkes, – **måtte** trekkes! Egentlig var hun livredd og hadde gitt til kjenne at det kunne være en hjelp hvis hun under behandlingen fikk gi uttrykk for redselen og – smerten. – *Det hjelper hvis jeg får lov å skrike når det gjør vondt*, hadde hun fortalt. Og tannlegen hadde tydeligvis gitt tillatelse for en slik metode dersom bedøvelsen ikke helt maktet å holde smertene i sjakk.

Men så var nok plutselig «operasjonen» i gang og de første tegn til smerte ga seg til kjenne. Etter hvert ble avstanden mellom dem stadig kortere, – hørte vi på venteværelset. Et hostenfall fulgte også og jeg tenkte at – *da står tannlegen «lagelig til for hogg»*. Det måtte vel også være vanskelig for ham å

håndtere dette, rent håndverksmessig med en noe urolig pasient i stolen. Men litt etter litt stilnet det og døren gikk opp. Som vanlig kom tannlegen først ut for å journalføre arbeidet og gjøre klar for det økonomiske oppgjør. Og eventuelt fastsette ny time for kontroll, – eller nye inngrep. Pasienten fulgte hakk i hel, klar til å betale, en smule blek om nebbet riktignok, men tydeligvis glad for at behandlingen var over.

Først ute på venteværelset oppdaget tannlegen hvordan han selv så ut: Hele brystet på den hvite frakken hans var oversprøytet med blod. Harkingene og inngrepet hadde tydelig satt sine spor, ikke bare i pasientens munn, men også på tannlegens bryst. Dette hadde han ikke selv registrert omfanget av og ble først oppmerksom på det når han så de ventende pasienters spørrende blikk. Men han er kjent som en dyktig tannlege og for sin gode replikk og evnen til å takle uventede reaksjoner. Han ser nedover seg selv med et smil og utbryster:

– *Ja – det var det. Det ble en gutt!*

En formiddag på et tannlegekontor, **kan** altså gi deg en fornøylig dag. Det skal bare en god replikk til, så kan dagen være «reddet».

Eldrerådets mening om hjemmebaserte tjenester i Stavanger kommune

Det har i den senere tid pågått en debatt og reportasjer om hjemmebaserte tjenester i Stavanger kommune. Eldrerådet har i forbindelse med behandlingen av årsbudsjettene for 2004 og 2005 gått imot kutt på til sammen 30 mill. kr. for de 2 årene.

Eldrerådet ser nødvendigheten av effektiviserings- og rasjonaliseringstiltak men mener at kutt på 30 mill. kr. på 2 år var en alt for stor økonomisk belastning på tjenestene. I tillegg er tjenestene omorganisert fra 13 til 8 områder.

Eldrerådet har fått flere negative tilbakemeldinger fra ansatte som føler hverdagen stresset og fra brukere som føler at de ikke får dekket nødvendige behov for hjemmetjeneste. Klagene fra brukere og pårørende går på at det er lang tid mellom tjenestene, tjenestenes innhold og at tjenestene utføres av for mange personer.

For spesielt enslige eldre er det vanskelig å forholde seg til stadig nye personer i en tjeneste som nettopp skulle gi brukerne trygghet ved siden av den nødvendige hjelp i tjenesten. Eldrerådet behandlet i møte 21. juni en sak «Orientering om aktivitetsbaserte inntekter i hjemmetjenestene». I saken, som i hovedsak er fokusert på økonomi og organisasjon, framgår at kommunen for de 2 årene har problemer med å «spare» 30

mill. kr. i de hjemmebaserte tjenester. Ved utgangen av 2005 antas å stå igjen 7 mill. kr. å «spare».

Så stresset situasjonen er for tiden i hjemmebaserte tjenester, både for brukere og ansatte, foreslår Eldrerådet at kommunen oppgir kravet om å spare de resterende 7 mill. kr.

Til slutt vil Eldrerådet gi uttrykk for at det i kommunens totale økonomi burde være plass til mere tid, nærhet og varme i omsorgstjenestene.

Stavanger 25. juli 2005.

Med hilsen
Hilmar Egeli
Eldrerådets leder

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Pårørendeskolen

**ET UNDERVISNINGSTILBUD TIL
DEG SOM HAR OMSORG FOR
EN MED DEMENSSYKDOM**

Pårørendeskolen går over 6 torsdager.
Oppstart **22. september 2005 kl.18.00.**

Informasjon og påmelding:

Nasjonalforeningen for folkehelsen
Fylkeskontoret Rogaland

Telefon 51 52 43 55

E-post: roga@nasjonalforeningen.no

Hvor mange minutter er det i en time?

På en sykesal har en time 300 minutter! Dette noe tvilsomme postulat kom fra vår ellers så tallmessig nøkterne med-pasient. Han ville nok få store vansker med å bevise sin påstand. Lektor Retz ville avvist postularet med forakt. Vår med-pasient fikk heller ikke noe støtte av oss – bortsett fra at timene kunne være lange – men ikke sååå – lang.

Han hadde ellers flere tallutregninger som vi støttet uten kommentar: Sykesalen har fire (4) lysarmaturer i taket med neonlys og de vanlige «grillene» som skjerner. Vår mann hadde talt de firkantede skjermåpningene. Der var 36 i lengderetningen og 12 på tvers. Det gir i alt 432 åpninger og med 4 armaturer er der totalt 1732 lysåpninger. Utregningene ble enstemmig godtatt uten kontrollregning.

Himlingene i taket er aluminiumsplater. Med 3 seksjoner gir det 30 plater totalt – av disse er der 28 plater som er beskåret for å få plass til taklysene ...

Her var det at jeg ikke fulgte helt med – men jeg regner med han hadde rett – nevnte pasient hadde funnet sin metode til å få tiden til å gå.

Er der andre muligheter? Mellom blodprøver – febertester – røntgen – tisseflasker og det øvrige stell er der mange og lange timer. Klientellet er varierende ifra de som bare kan se i taket og til de som er

mer eller mindre mobile og har all verdens tid til rådighet.

Kan forholdene legges til rette for at pasienter selv kan organisere aktiviteter *uten å belaste de allerede meget opptatte pleierne?*

Et bridgeparti av 4 «krykkegåere» – kulespill – lokal «tipping» – eller hva? Noe kan kanskje gjøres – helst *før* jeg aksepterer at en time på sykesal har 300 minutter.

Hva sier ergoterapeuten?

Jan Ivarson

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Demenstreffen

Frøystad Gård,
Frøystadveien 21, Forus-Gausel

**Velkommen til koselig møtested
for hjemmeboende personer med
demens og deres pårørende.**

**20.sept. / 18.okt. / 22.nov. / 20.des.
fra kl.10.00 til kl.14.00**

Pri s pr. pers. kr. 50,- inkluderer kaffe og lunsj.
Transport kan avtales.

Påmelding og informasjon:

tlf.51 57 17 51 el. 51 52 43 55

Frivillighetsentralen

Hillevåg Hinna

Treskoene som forsvant

av Randi Folkestad

Sommer. Sol og en klar bedring i været. Gubben – han jeg har beholdt gjennom mange år – og jeg kom fram til sommerhuset etter et par, tre timers kjøring på det man i gamle dager kalte landeveien. Merkelig uttrykk, forresten. Helt gått av bruk etter det jeg registrerer.

Vel, landeveien var kjørt fram til målet og foran oss lå det loslitte huset fra en gang på attenhundretallet, pluss et par andre henslengte hus vi har gjort vårt beste for å restaurere i løpet av årene. Dette i håp om at krapylet, våre etterkommere, skal lære noe om god norsk byggeskikk gjennom århundrene. Vårt hus har ikke påklistret verken det man kalte sossevorter på det glade åttital, ei heller andre kalamiteter av for eksempel tyroleropprinnelse. Tvert i mot har vi oppsport dører fra anno dazumal, og vinduer med rett fasong for datidens hus har erstattet husmorvinduene. Så får det ikke hjelpe at det er verre å pusse seksten ruter i et vindu enn et helt glass innenfor de samme mål. På landet er det mindre forurenset nedbør enn i byen. Og hva gjør det om vinduene er skitne forresten?

Ja vel, vi var fremme. Det samme var lasten med mat og drikke og undertøy og hva du nå ellers drar med deg på landet. Vi bar og vi stuet inn i skap og skuffer og kjøleskap. Men så var det at noen regndrypp innfant seg, frekke som bare det. Det var ikke lenger like lurt å gå ut og inn i det samme skopar. Tresko er løsenet og våre står alltid oppstilt på trammen under

det framspringende taket, parat til avbenyttelse både av oss og av gjester.

Men hvor var de nå? Borte? Det kunne ikke stemme. I mer enn tolv år har vi valgfart til dette huset. Det har alltid ligget der taust og liksom ventet på oss når vi kom. Tatt i mot oss på det varmeste, ja, favnet oss fordi vi tar vare på det og ikke putter fremmedelementer inn i søtten, attenhundretallets byggekunst.

Neida, ingenting annet var rørt av uvedkommende gjester, verken ute eller inne. Vi gikk rundt og så etter. Huset hadde passet på sitt innhold uten alarmer av noe slag. De to par tresko sto riktignok utenfor den låste døra og er selvsagt lett å ta med seg om noen ønsker det. Men nå var da begge parene nesten like tilårskomne som gubben og meg, så jeg skjønner egentlig ikke vitsen.

Jeg beskyldte gubben for å ha lempet skotøyet inn i ett av de andre husene, sånn i et mulig innfall av galskap da vi forlot eiendommen forrige gang. Han nektet, men tuslet likevel inn i de gemakker som ligger rundt tunet. Intet resultat. Treskoene var og er fortsatt borte.

Med denne skamløse handling av en eller annen besøkende, har det sneket seg inn en misstro ovenfor alle de tidligere så søte barn og ungdommer som kommer og hilser på. Hvem av dem er synderen? Han eller hun? Ser jeg ikke et nedslått, skyldbetyngt blick både her og der? Kanskje får vi aldri vite det. Men misstroen ligger der og lurar. Stedet har mistet sin uskyld.

Eldres Hus offisielt åpnet torsdag 16. juni 2005

Det var høytid og stor stas da ordfører Leif Johan Sevland offisielt åpnet Eldres Hus i Kongsgaten 43.

Ordføreren orienterte om byggets historie og om ombyggingsarbeidet. Huset ble gitt til Stavanger Kommune fra familien Halvor Øgreid for en del år tilbake.

Ordføreren foretok så den offisielle åpning ved å overrekke en symbolsk nøkkel til Eldrerådets leder Hilmar Egeli. Ordføreren ønsket til lykke med bygget og håpet at Eldres Hus ville bli til hygge og nytte for de eldre i byen. Hilmar Egeli takket ordføreren for Eldres Hus og lovet at huset ville være i aktivitet både på dag og kveldstid.

Blant de inviterte gjester var representanter fra familien Øgreid. Halvor Øgreid og Sven Inge Årrestad som begge fortalte om sin tid i dette hjemmet. Det var flere taler med overrekkelser av blomster og gaver.

Det var vakker sang av Ådne Sæverud og ved klaveret satt Milan Rabrenovic.

Eldrerådets medlemmer hadde laget en sang som ble godt mottatt. Tilslutt ble det servert kaffe og smørbrød.

En stor takk til ordføreren og eldrerådets leder for et kjempearbeid til glede for byens eldre.

Eli Pedersen

Åpningen av Eldres Hus 16. juni 2005

Melodi: «Blandt alle lande i øst og vest»

I byens sentrum ved Breiavann
har Sevland nå satt et hus i stand.
Med press fra Hilmar
har mange armar
gjort alt de kan.

I dag så er det en merkedag!
Vårt Eldres Hus er i praktfull slag!
Blir eldresenter
vi tror og venter
en lykkedag.

Så mange eldre vi er i by'n
for oss er stedet det rene funn.
Kafé og data.
Få råd og prata.
Vær frisk og sunn!

Vi takker meget for dette sted
til den instansen som ordnet med
at dette bygget
blir eldres hygge
med full suksess!

Et gammelt hus er et hus med sjel
som er blitt tidsmessig likevel
TIL HUSETS ÆRE
SLIK ATMOSFÆRE
BLIR ALLES VEL!

Ha takk nå ordfører Leif Johan
for denne perlen ved Breiavann!

Hilsen Eldrerådet

Skipper Worse's pensjonistforenings tur til Olden

Onsdag 1. juni.

39 flotte representanter fra den eldre garde entret bussen som skulle føre oss til Olden. Været var ikke helt på topp, men stemningen var god for det. Vår flotte guide Turid Omland, og den dyktige sjåfør Gerhard Gundersen fra Haga Nor skulle lose oss trygt fram. Jan Svendsen ønsket alle hjertelig velkommen på denne turen til Olden.

Det var også allsang, så humøret var helt på topp. Mot Bergen der vi kjørte Fløyfjelltunnelen. Det ble en god busstur. Vi krysset Sognefjorden til Lavik, Førde

og Jølster og ved Byrkjelo tok vi av E39, hvor vi kjørte over Utvikfjellet. Høyeste punkt 680 m. Vel framme på hotellet ble vi anvist rommene før direktøren ønsket oss velkommen til Olden. Vi fikk et flott aftensbord og deretter gikk vi ned i baren der vi hadde kaffe, dans og hyggelig samvær. Oddvar Svenning Olsen med trekkspill og Paul Hjelm som forsanger og oppleser.

Torsdag 2. juni.

Etter en god frokost var vi atter på veien og denne gang med kurs for Stadtlandet.

Vi fikk lokal guide om bord på vei til Vestkapp-platået, og hun het Inger Marie Åsheim. Hun var jo bare et levende leksikon. På platået som er 497 m.o.h. fikk vi servert lunsj. Deilig fiskesuppe, bløtkake og kaffe. Fra platået hadde vi en fantastisk utsikt. Vi besøkte Ervik kirke som ble bygget i 1943 til minne om hurtigruteskipet St. Svithun som ble senket i et flyan-grep.

Vår guide takket for seg og vi satte turen hjem mot hotellet. Også denne kvelden hadde vi sosialt samvær.

Fredag 3. juni.

Etter en god frokost satte vi kursen mot Ålesund. Vi tok turen opp til Aksla som var en fjellstue hvor vi hadde en fantastisk utsikt over byen som var bygget i Jügendstil. Nå gikk turen ned til Atlanterhavsparken hvor vi ble vitne til dykkere som matet disse store fiskene. Det ble et syn vi aldri glemmer.

Turen gikk videre til Magerholen hvor vi tok ferje til Aursnes. Vi kjørte gjennom en vakker natur med Sunnmørsalpene som lå badet i sol i bakgrunnen. Vi passerte Sykkylven, Stranda, Hellesylt, Hornindal og Stryn tilbake til Olden. Vi passerte også Stranda sommerskisenter som ligger 530 m.o.h. Denne kvelden ble det også sosialt samvær.

Lørdag 4. juni.

Dette skulle være en litt rolig dag. Vi tok turen inn til Olden sentrum for å titte litt rundt. Deretter gikk turen inn til Stryn der det var markedsdag. Noen handlet og andre gikk på kafe for å kose seg før vi vendte nesen hjem mot hotellet. Også denne kvelden hadde vi deilig middag og sosialt samvær. Oddvar med trekksillet

og Paul som forsanger. De to er med i Ledaal-gruppen.

Søndag 5. juni.

Etter en god natts søvn og deilig frokost forlot vi Olden for denne gang med kurs mot Skei i Jølster der vi skulle besøke Audhild Vikenes sin vevstue. Videre gikk turen langs Jølstravannet mot Fjærland hvor vi spiste lunsj.

Nå gikk turen til Bremuseet hvor vi fikk se en Caprinofilm (Helikopter over breene). Etterpå kjørte vi videre til Mannheller der vi tok ferje til Fadnes. Vi kjørte Lærdalstunnelen som er 24,1 km. lang til Aurland. Vi hadde en stopp i Flåm med kaffe og beinstrekk og shopping.

Vår siste stopp var Stalheim hotell. Hotellet som ligger på en høyde har utsikt til Per Sivles hjem og dalen nedover mot Gudvangen som har Norges nest lengste tunnet på 11,4 km. Vi fikk se Stalheimsfossen med 126 m. fall og Sivlefossen med 240 m. fall.

Denne kvelden hadde vi også etter en god middag koselig samvær med mye allsang.

Mandag 6. juni

Vi forlot Stalheim hotell etter frokost med kurs mot Voss, Kvandal, Hardangerfjorden til Utne. Vi så Folgefonna som er 225 km. Vi hadde lunsj på Åkrafjordtunet. Etter besøket på tunet gikk turen videre til Stavanger.

Etter nok en vellykket tur i regi av Skipper Worses pensjonistforening og Haga Nor-reiser, kunne vi med et smil om munnen takke for hyggelige dager ...

Reidun Hjelm

Identitet

Åse og Peder var lykkelig gift,
nei, ingen betvilte vel det.
Og aldri så noen dem ute på vift.
De trivdes i hjemlivets fred.

Peder var fåmælt – kom sjelden på gli,
og Åse en søt liten viv.
Hun var helst fornøyd når hun bare fikk si:
«Han Peder e' hele mitt liv.»

Det er jo så lettvent når en mener alt.
For Åse var løsningen klar.
For ellers så må det vel kanskje gå galt
om jeg også meninger har?

Når av og til tanker og undring kom på,
ja, uro og usikkerhet,
så slo hun det vekk, for hun tenkte som så:
«Hva mener vel Peder om det?»

Men så en dag sønnen med lekser kom hjem.
Hans tanke den gikk helt i ring.
«Kom, Peder og hjelp ham. Finn blyanten frem.
For jeg kan jo slett ingen ting.»

«Nei, mor dette her hette matematikk.
Me regne med x og med y.
Det e' ikkje vanlege kanelogikk.
Nei, gå heller inn du - og sy.»

Om kvelden går Åse og rydder sitt bord.
Med vemod hun minnes en sang.
Det var «Ingrid Sletten av Sildejord».
Slik går også Åse sin gang.

Hun finner sin lue fra studietid.
Det var som en fjern melodi.
Hun ligningen løste med letthet og flid.
Hun anta en ny harmoni.

Hvorfor lot jeg Peder få styre mitt liv.
Jeg mister min identitet.
Det er ikke nok med en nusselig viv –
å skylde på uselviskhet.

Jeg valgte å styres. Det er ikke rett.
Det ingen jo er til gagn.
Jeg er ikke Peder – det burde jeg sett.
Nei, ÅSE – det er mitt navn.

Hun fant fram sin Bibel. Det må være rett.
Hun leste og var ikke sen.
Her står det jo klart at de skal bli ett.
Men ikke at 2 skal bli 1.

Anne Rosenberg

Å flytte

Hva skal jeg ta med meg når jeg skal flytte?
Når jeg med et hus skal en leilighet bytte.
Hva skal jeg beholde – og hva skal jeg kaste?
Nå gjelder det jammen om ikke å haste.
Det handler jo faktisk om et helt liv,
og da er det ikke bare kast og hiv!

Men minnene skal ikke pakkes ned.
De bor i mitt hjerte – de lever jeg med.
Så selv om jeg ikke i huset mitt bor,
bor huset i meg med varige spor.
En gang skal vi alle for godt herfra flytte.
Da skal vi jorden med himmelen bytte.

Hva kan vi ta med oss? Fra Guds ord vi det vet:
HANS NÅDE SOM VARER I EVIGHET!

Anne Rosenberg

Vår nye verden

Jeg har fått PC med tilbehør. Fikk den i gave til 80-årsdagen. Det var med skrekkblandet fryd jeg tok imot. Jeg er jo godt «oppi årene» som vi sier. Barn, svigerbarn og barnebarn fant ut at PC skulle jeg ha, men å lære alt dette det lurer jeg på.

Etter at jeg har sagt A får jeg vel si B også. Mange vil vise meg. Noe går bra, men noe ikke så bra, men barnebarna er gode å ha. Det er utrolig hva ungene kan i dag. Men jeg har bestemt meg, jeg må på kurs. Har faktisk meldt meg på. Skipper Worse driver med det og jeg skal

begynne 31. august. det gleder jeg meg til, så kanskje rundt juletider har jeg mer kontroll med det jeg har lært.

Men nå leser jeg aviser, nyheter og forskjellig annet. Det er utrolig hvor fort tiden går når jeg sitter med PC i det lille rommet mitt. En datter lærte meg å betale regninger, det var lettvent (tror jeg) til jeg selv skal prøve. Som sagt kurs er nok løsende. Mange ganger har jeg heller lyst til å bruke PC-en istedenfor husarbeid, men litt av hvert går bra.

Sender denne lille historien inn for å vise at uansett alder så skal man ikke være redd for å prøve seg på data. Det er til både glede og nytte og det er bare å ta tiden til hjelp, det kan i alle fall anbefales.

Lykke til til dem som tør!

Magnhild Høyvik

Solstrålar søkjast!

Vi treng frivillige på Bergåstjern sjukeheim/omsorgsbustadar og dagsenter.

Aktuelle oppgåver:

Besøksvenn

Bingoverv

Sosiale tilstellingar

Lesing

Mimregruppe

Hobbyaktivitetar

Baking

Trim

Engelskgruppe med meir.

Eller kanskje du sjølv har noko du ynskjer å gjere?

Interessert?

Ta kontakt med frivillighetskoordinator Eva Skrivervik på telefonnr. 51 90 69 84

Styret Skipper Worse pensjonistforening 2005

Leder	Reidun Hjelm
Nestleder	Margareth Pedersen
Sekr.	Anne Romsøe
Kasserer	Ellen Erstad

Styrem.	Paul Hjelm
	Tordis Helgeland
	Knut Pedersen
	Karin Seljø Haugland
1. vara	Per Arvid Aslaksen
2. vara	Hilmar Egeli

**FELLESUTVALGET FOR
PENSJONISTFORENINGER I
SAMARBEID MED ELDRERÅDET I STAVANGER
ARRANGERER**

SYNG JULEN INN 2005

**I ATLANTIC HALL
SØNDAG 11.12.05 – kl. 13.00**

Program:

**Taler ved presten Harald Johnsen, ordføreren og lederen av
eldrerådet. Sang ved Song og Spelkoret av 8. mars og sønn**

Musikk og sang ved Torgunn og Ivar fra Ålgård

Middag, kaffe og masse allsang

Blomstertrekning på billettene.

Billetter kan bestilles på telefon 51 50 78 90, Rådgivningskontoret,
mandag til fredag mellom kl. 10.00 – 12.00.

Eller på kafeen i Eldres Hus, Kongsgt. 43, telefon 51 50 72 71 mandag til
lørdag mellom kl. 10.00 – 14.00.

Det er stor rift om billettene så vær raske med bestillingen.

**Bestilte billetter kan hentes
onsdag 23.11. til og med fredag 25.11. i underetasjen i
Eldres Hus, Kongsgt. 43 mellom kl. 10.00 – 12.00.**

NB! Det blir trukket nummererte plasser.

Pris kr. 300,- pr. person

«Sangbrødrene» 10 år – byr opp
unge lokale musikk-talenter til:

JUBILEUMS-KONSERT

i Lille Konsertsal, Bjergsted
Fredag 7. oktober kl. 18.30

Medvirkende:

- «Sangbrødrene»: korsang,
allsangledelse
- **Rannveig Westvik Skiri**: solosang
- **Lokalt talent**: Sigøynerfiolin
- **Thomas Eide Torstrup**: pianojazz
- **Diverse akkompagnatører**
- **Publikum selv**: allsang

Billettpris kr. 100, barn kr. 50

- Eldres Hus, tlf. 51 50 72 71
- Skipper Worse, Ledaal, tlf. 51 56 43 30

Til reiselystne høsten 2005

I

Tema tur Wien, Praha, Budapest, stort
program. 4 konserter.

Henvendelse til Crown Travel,
Løkkeveien, tlf. 51 53 63 00
eller reiseleder Marith Prøis,
tlf. 51 53 50 53

II

Oman Dubai første uke i januar
2006, 10 dager.

Henvendelse til Crown Travel,
Løkkeveien, tlf. 51 53 63 00

FELLESUTVALGET FOR PENSJONISTFORENINGER I STAVANGER ARRANGERER

Møte om Rådgivningskontoret for pensjonister

I Eldres Hus, Kongsgaten 43, torsdag 13.10.05 kl. 18.00.

Program:

1. Helga Laake orienterer om de viktigste oppgavene kontoret hjelper med.
2. Øystein Grotmol orienterer om arveloven og testamenter

Møte er åpent, det vil bli anledning til å kjøpe kaffe og te.

Sverre Meling

«Ryfylke Rundt» – med skoleskipet M/S Gann 25. mai 2005

Det var Postpensjonistene og Skipper Worse Pensjonistforening som gikk sammen om en sommertur. 202 pensjonister sto klar på Strandkaaien da skoleskipet Gann la til ved kaien.

Avgangen var presis kl. 09.00 og da var alle vel ombord. Været var vel ikke det beste, men drar vi på tur tar vi humøret med oss. Det er en god ballast når solen svikter.

Skoleskipet «Gann» har en besetning på 25 personer, unge lærevillige folk. Skipet har i den senere tid hatt en rehabilitering og hver sommer tar Skoleskipet Gann med turister til Midnattsolens land.

Det er stor interesse for disse turene. Turen var lagt opp av ledere fra de to foreningene. Vi ble ønsket vel møtt – av Jan Svendsen og Gudmund Buøen – og kapteinen på M/S Gann – ønsket oss hjertelig velkommen ombord. Jan Svendsen leste en kort prolog, skrevet for dagen.

Så var vi på tur, og med oss hadde vi Gunnar Barstad. Med sitt flotte instrument underholdt han oss gjennom hele turen. Vi hadde også – som seg hør og bør – en sang som var diktet for tuen – og undertegnet med: Margareth – Reidun – og Jan – Eli – Gudmund og Trygve.

Vi sang av hjertens lyst. Været kan være både grått og vått, men når vi seilte avsted og så innover mot land ettersom vi passerte øyene og stedene langs sjøen, kan man bare tenke seg hvor vakkert Ryfylke er. Barstad spilte de vakre kjente vårsangene – mange gode kjente melodier – vi kunne sitte og lytte – eller nynne med.

– Det var avslappende. Vi hadde fått utdelt hefter med sanger. – Av og til sang vi en all-

sang, ja – vi var på ferietur. Kl. 11.00 fikk vi servert kaffe, te og rundstykker – og det smakte godt. Det sosiale var i gang og praten gikk livlig. Av og til hørte vi Kapteinens stemme gjennom høytaleren – som fortalte hvor vi var – styrbord – eller på babord side.

Vi hadde et bestemmelsessted for landgang – Hjelmeland. Der skulle vi se det gamle spinneriet og møte Hjelmelands ordfører Terje Thornquist som ikke er fra Hjelmeland, men som kunne fortelle oss svært mye fra stedet. Vi fikk en halv time fra vi gikk fra borde. Det var ikke langt å gå. Hjelmeland er en vakker bygd. – Der var frodige vakre hager hvor det blomstret alle steder. Det er et sted som har utviklet seg gjennom mange år. Innbyggertallet er 2740. Det ligger i hjertet av Ryfylke og dekker hele 1092 kvadrat-kilometer – ikke dårlig!

Havbruk er den største næringen i Hjelmeland. De har også den største deltagelse i Den Norske Turistforeningen. Høyt på listen står også reiseliv og turisme. De har 1000 private hytter til utleie og i disse dager starter byggingen av et nytt hotell i Hjelmeland sentrum.

Vi entret skipet for middag kl. 13.00. Det var surstek med tilbehør og karamellpudding, en tradisjon vi har ved festlige sammenkomster. Kaffe hører også med.

Så snudde vi hjemover. Barstad spilte og vi sang med. Av og til en tur på dekk for vi hadde følelse av at det var en skikkelig ferietur på sjøen. Vi pratet og hygget oss sammen. Plutselig var vi tilbake i byen vår. La til kai, takket for oss og gikk hver til vårt etter en hyggelig dag.

Anne Romsøe

Vestlandske Blindeforbund

På senteret vårt i Birkelandsgt. 12, har vi medlemsmøter tre ganger i måneden fra september til mai. På en del av disse møtene tar vi opp tema som kan være aktuelt for medlemmene. Vi har også turer, teaterbesøk og andre arrangementer som medlemmene ønsker.

Våre medlemmer er fortrinnsvis eldre mennesker, da mange eldre kommer i den situasjonen at synet svikter betydelig. Vi vet at det også rundt om i kommunene sitter mange som aldri kommer i kontakt med oss, og heller ikke får vite

om hvilke rettigheter de har som synshemmede.

Jeg vil derfor oppfordre dere som leser dette, eller dersom du kjenner noen som har problemer med synet, eller selv har nedsatt syn, kan du kontakte oss på telefon 51 52 42 65
tirsdag fra 09.00–12.00
eller torsdag fra 11.00–14.00.

Hilsen
Dagfrid Gresdal
Fylkeskonsulent
i Vestlandske Blindeforbund

I Mortepumpen nr. 2 2005 skriver Jan Ivarson i innlegget med overskrift 1905–2005.

Innlegget starter med «Norge kan den 7. juni feire 100 år som selvstendig stat».

Hvordan kan han skrive dette? Norges selvstendighet opphørte i mai 1992 da Norge underskrev EØS avtalen. Vi kan kun feire 100 års jubileum for oppløsningen av unionen med Sverige.

Eksempler på dette er at Norge ikke lenger kan bestemme hva som skal være distrikt, det skal gjøres av EU. Det

er mange eksempler på at Norge dirigeres av EU. Denne unionen som Norge vil inn i er verre enn unionen med Sverige, for idag må Norge årlig betale milliarder til EU.

Videre kommer det mange direktiver fra EU og videre heter det at hvis Norge ikke etterkommer disse direktiver vil EU gå til straffetiltak mot Norge. Dette minner meg om tiden da det het «Skutt blir den som ...»

Leif E. Tallaksen
Grasmyrveien 22
4033 Stavanger

HØST-VISE

Jomfruen spinner
sin solsilketråd
av havets glitter
og himmelens blå.

Hun spinner ved dag,
hun spinner ved natt,
for solprinsen har
hennes hjerte betatt.

Mens solprinsen bor
i en døende brann
bak gullkledte skyer
på himmelens rand,
hun vandrer mot lyset,
forhekset, besatt,
men snubler i høstmørket,
stupbratt og glatt.

Nå gråter hun
regntunge tårer i fang.
I rimkongens slott
der blir tiden så lang.
Mens isroser blomstrer
på tårevåt kinn,
hun sulles av vinder
fra skog og fra tind.

I drømme hun hvisker
mot solprinsens hår:
du kommer vel, kjære,
til neste år?

Reidun Norlemann Endresen

SMÅJOBBSENTRAL

Formålet med Småjobbsentralen er å formidle rimelig arbeidskraft til enkle oppdrag til eldre og funksjonshemmede som trenger slik hjelp. Hensikten er også å fremme sosial kontakt og oppleve gleden ved å hjelpe andre.

Småjobbsentralen tar sikte på å formidle hjelp innen områdene:
Sosial kontakt, gå ærender, småreparasjoner osv. Arbeidsområdene vil bli utvidet i samsvar med etterspørsel og tilgang på hjelpere. Større oppdrag som krever betydelige ressurser og fagmessig utførelse ligger utenfor småjobbsentralens arbeidsområde.

Kr. 50,- pr. time:

Hjembesøk, følgetjenester, ærender når hjelper ikke bruker egen bil.

Kr. 90,- pr. time:

Følgetjenester og ærender med bruk av egen bil, samt andre tjenester.

Fremmøte hos kunde også for å vurdere oppdrag regnes som 1 time. Våre medhjelpere er utstyrt med legitimasjon og har taushetsplikt.

Vi er å treffe hver mandag og torsdag fra kl. 10.00 til 14.00, så ring oss på telefon 51 56 43 30.

Til deg som har arbeidslyst og føler trang til å glede andre. Meld deg som hjelper ved Småjobbsentralen. Hos oss kan du blant likemenn fortsatt få utfolde dine evner på en meningsfylt måte – til nytte og glede for andre og deg selv.

Ta kontakt med Per Løvstuhagen
tlf. 51 56 43 30.

Hår- og fotpleie for damer og herrer på Skipper Worse sentrene

Å være velstelt og ha gode ben å gå på, betyr mye for trivselen. Benytt våre tilbud.

Ring og bestill tid på:

Skipper Worse Ledaal	tlf.: 51 56 43 30
Skipper Worse Madla	tlf.: 51 59 18 13
Skipper Worse Tasta	tlf.: 51 54 13 47
Skipper Worse Ågesentunet	tlf.: 51 58 14 57

HJEMSERVICE

Dette er en tjeneste for dem som har behov/ønske for en samtalepartner, hjelp til praktiske gjøremål, en som stikker innom – en å gå tur med, til å hjelpe seg med å gjøre hverdagen enklere rett og slett.

Skipper Worse har en fantastisk medarbeider som jobber med denne tjenesten.

Vi opplever at mange velger å kjøpe denne tjenesten som en oppmerksomhet til sine nærmeste istedenfor tradisjonelle gaver.

Vennligst ta kontakt med oss på Skipper Worse på tlf.: 51 56 43 30 dersom du vil vite mer om denne ordningen eller vil benytte deg av tilbudet.

SKIPPER WORSE MIDDAGSDISTRIBUERING

Skipper Worse AS bringer middag hjem på døren til de som ønsker eller trenger det. Det er næringsrik og variert kost ut fra valgfri meny.

Ring Nina Fjermestad for spørsmål eller bestilling: tlf. 51 56 43 43 eller nina.fjermestad@skipper-worse.no

Menyen er å finne på:
www.skipper-worse.no

NYOPPUSSET SELSKAPSLOKALE PÅ SKIPPER WORSE LEDAAL!

Vi leier også ut Skipper Worse Ågesentunet til:
Bryllup, konfirmasjon, fødselsdager og minnestund, hvor vi tar oss av alt det praktiske.

Tlf. 51 56 43 30 eller tlf. 51 58 14 57
www.skipper-worse.no

BILFØRER 65+

I samarbeid med Statens vegvesen i Rogaland har Skipper Worse arrangert oppfriskningskurs for bilførere. Våren 2005 har 60 pensjonister meldt seg på kurset. Det syntes vi er flott!

Bilen gir mulighet til et aktivt pensjonistliv og frihet til selv å bestemme når og hvor man vil kjøre.

Har du kjørt bil i alle år uten en eneste ulykke?

Det er dessverre ingen garanti for hva som kan skje i årene som kommer. Statistikken viser at risikoen er lavest ved 40/50 års alderen og øker for hvert år.

Trafikkbildet endrer seg. Alle som har hatt førerkort noen år har opplevd at det har kommet nye trafikkregler og kjøremønstre.

Kurset er to-delt; en teoridel og en praktisk del. Teoridelen går ut på å friske opp gamle kunnskaper samt en gjennomgang av nye trafikkregler. Kjøredelen går ut på å prøve kunnskapene i praksis. Du får kjøre med en erfaren kjørelærer, i din egen eller kjøreskolens bil, i ditt nærmiljø der du er kjent.

Ingen mister kjørekortet uansett kjøreadferd.

Vi inviterer også til høstens nye kurs som vil bli arrangert på Skipper Worse Ledaal. Kurset går over fire onsdager + kjøretime.

Datoer:	Onsdag 14. september	10.00–13.00
	Onsdag 12. oktober	10.00–13.00

Kurset koster kr. 750,- og det serveres en enkel lunsj.

Ring oss på tlf. 51 56 43 30 hvis du vil vite mer om kurset eller melde deg på.

SKIPPER WORSE

KURS OG AKTIVITETS- OVERSIKT HØSTEN 2005

Den nye kurskatalogen er klar og det er mye å velge mellom.

Språkkurs, datakurs, mobilkurs, trafikk-kurs «Bilfører 65», hobbykurs, matkurs for menn m.m.

Hvis du ønsker kurskatalog tilsendt, ring telefon nr. 51 56 43 30

SKIPPER WORSE

SENIOR REISER

Dersom lag og organisasjoner ønsker hjelp til å arrangere reiser til inn- og utland kan Skipper Worse Senior Reiser gjøre det for dere.

Ta kontakt med Senior Reiser
tlf. 51 56 43 30
for nærmere informasjon

SKIPPER WORSE

TURGRUPPENE SKIPPER WORSE SENTRENE

Skipper Worse Tasta hver tirsdag	kl. 11.00	Sprek turgruppe
Skipper Worse Madla hver onsdag	kl. 10.30	Sprek turgruppe
Skipper Worse Ledaal hver onsdag	kl. 11.00	
Skipper Worse Ågesentunet hver torsdag	kl. 11.00	

Mosjon, frisk luft og sosialt samvær. – Kom å bli med.
Etterpå samles vi til kaffe og «drøs».

Har du spørsmål eller vil melde deg på ring oss på tlf. 51 56 43 30

Aktiviteter på Skipper Wørse sentrene: Høsten 2005

Skipper Wørse Ågesentunet: Tlf. 51 58 14 57

- September 15. Kl. 17.00– Høstfest, Kjell Harlows duo spiller til dans og allsang. Servering. Kr. 100,-pr. pers
Oktober 6. Kl. 13.00 Foredrag «Blåbærprodukter» ved Sjur Svabø
Oktober 20. Hjelpemiddelsentralen i Rogaland informerer
November 10. Kl. 13.00 Hillevåg Apotek informerer
November 26. Kl. 11.00 Julearrangement – Med salg og nisse på låven og gang rundt juletreet
Desember 1. Kl. 13.00 Adventprogram – Sang og musikk ved Blix og Nygård
Desember 15. Kl. 12.00 Julemiddag med underholdning – Kr. 150,- pr. person

Skipper Wørse Tasta: Tlf. 51 54 13 47

- November 12. Kl. 11.00–14.00 Julemesse
November 30. Kl. 18.00 Høstfest – Sang og musikk ved Blix og Nygård, servering
Desember 12. Kl. 12.00 Luciaopptreden/juleavslutning
Desember 19. Kl. 15.00 Julemiddag, Andakt og underholdning

PROGRAM «Den nyttige timen» kl. 10.30

- September 16. Informasjon om medikamentbruk m.m. v/Siv Gausdal Eriksen, Apotek 1
September 30. Tasta historielag v/Kjell Bols
Oktober 14. Juridisk rådgivning i hjemmet v/Fredrik Wendt
Oktober 28. Sikkerhet i Hjemmet v/Brannvesenet
November 11. Informasjon om diabetes, hvilke signaler skal en være oppmerksom på v/sykepleier Ingerd Mestad
November 25. Stavanger en trygg by, informasjon v/Politiet

Skipper Wørse Madla: Tlf. 51 59 18 13

- November 19. Kl. 12.00–15.00 Julemesse og julemoro i samarbeid med bydelshuset
Desember 14. Kl. 18.00 Julemiddag, åpning av Sangbrødrene Solister fra Stavanger Operakor

Skipper Wørse Ledaal: Tlf. 51 56 43 30

- September 25. Kl. 16.00 Sanger til søndagskaffen ved Harald Johnsen
September 26. Kl. 11.00 «Den nyttige timen»
Oktober 02. Kl. 18.00 Søndagsdans
Oktober 03. Kl. 11.00 «Den nyttige timen» Få tips om farge og stil, kr. 100,-
Oktober 05. Kl. 19.00 Mannekengoppvisning, Lions Club Gyda/Stavanger
Oktober 12. Kl. 11–13 Senior surf på Eiganes skole, påmelding
Oktober 16. Kl. 16.00 Sanger til søndagskaffen ved prest Harald Johnsen
Oktober 31. Kl. 11.00 «Den nyttige timen» Reiseskildring og lysbilder ved Njål Vadla
November 06. Kl. 18.00 Søndagsdans
November 07. Kl. 11.00 «Den nyttige timen»
November 26. Kl. 11.00 Julemesse
November 27. Kl. 16.00 Sanger til søndagskaffen ved prest Harald Johnsen
November 28. Kl. 11.00 «Den nyttige timen»
November 30. Kl. 13.00 Julemiddag med Blix og Nygaard, påmelding
Desember 04. Kl. 18.00 Søndagsdans
Desember 05. Kl. 11.00 «Den nyttige timen»
Desember 13. Kl. 13.30 Julekos med trekning av julelotteriet
Desember 15. Kl. 12.00 Julekonsert med Skipper Wørse Ensemblet
Desember 04. Kl. 18.00 Adventstund til søndagskaffen ved prest Harald Johnsen

SYKKELGRUPPER FOR SPREKE PENSJONISTER SKIPPER WORSE SENTRENE

Skipper Worse Ledaal hver mandag	kl. 10.00
Skipper Worse Madla hver tirsdag	kl. 11.00
Skipper Worse Tasta hver onsdag	kl. 10.00
Skipper Worse Ågesentunet hver onsdag	kl. 10.30

Vi sykler ulike ruter hver uke.

Mosjon, frisk luft og sosialt samvær. – Kom å bli med.

Har du spørsmål eller vil melde deg på ring oss på tlf. 51 56 43 30

SPANSK-KURS HØSTEN 2005

Spansk nybegynnere (kr. 850/24 t):

Tasta Start: Fredag 16. september kl. 1000–1200

Vi har også språkkurs i:

– Engelsk (videregående konversasjon)

– Fransk nybegynnere, videregående og konversasjon

Ny kurskatalog for høsten 2005 er ferdig og det er mye å velge mellom.

Vi prøver å legge til rette med hyggelige omgivelser og håper at du trives hos oss.

For mer informasjon og/eller påmelding:

Påmelding til kursene: Telefon: 51 56 43 30/fax: 51 56 43 31

E-post: skipper@skipper-worse.no – Internett: www.skipper-worse.no

DATAKURS HØSTEN 2005

(Alle kursene arrangeres på Skipper Worse Ledaal)

Windows/tekstbehandling – nybegynnere (kr. 1115/20 t.):

Kursnr. 104 Start: mandag 10. oktober kl. 1000–1400

Kursnr. 105 Start: fredag 14. oktober kl. 1000–1400

Windows/tekstbehandling – videregående (kr. 1000/16 t.):

Kursnr. 106 Start: onsdag 5. oktober kl. 1000–1400

Internett – nybegynnere (kr. 1115/20 t.):

Kursnr. 108 Start: torsdag 13. oktober kl. 1000–1400

Kursnr. 109 Start: onsdag 9. november kl. 1000–1400

Internett – videregående (kr. 1000/16 t.):

Kursnr. 111 Start: mandag 14. november kl. 1000–1400

Digitalkamera/bildebehandling – nybegynnere kveld (kr. 1150/15 t.):

Kursnr. 112 Start: mandag 19. september kl. 1700–2000

Lærebok kommer i tillegg til kursavgift.

Vi prøver å legge til rette med hyggelige omgivelser og sosialt samvær.

I vår kafe er det anledning til å kjøpe middag og hjemmebakt.

For mer informasjon og/eller påmelding til kursene:

Telefon 51 56 43 30/fax 51 56 43 31

E-post: skipper@skipper-worse.no

Internett: www.skipper-worse.no

Tillegg til oversikten i Mortepumpen nr. 2/05, over foreninger, lag, organisasjoner og menigheter som driver arbeid for eldre i Stavanger

Navn	Adresse	Tilbud	Dag	Tid
Fagforbundets Pensjonistforening v/Magne Sjøtun 51 87 00 81	Bakergt. 15 Tlf. 51 51 71 60	Medlemsmøter m/underholdning Kurs Turer	2. onsdag i mnd. Adm.byggets kantine Olav Kyrresgt. 23	16.30
Kvernevik Sanitetsforening	Bydelshuset Kverneviksveien	Eldretreff/ Formiddagstreff	Onsdag og fredag	10.00–13.00
Senior Ynglingen Stavanger KFUM-KFUK v/kontaktutvalgets leder Gottleiv Hamre	Rektor Berntsensgt. 7 Leiteveien 16 4020 Stavanger	Formiddagstreff for menn	Annenhver torsdag	11.00–13.00
Skipper Worse pensjonistforening v/Reidun Hjelm	Chr. Bjellandsgt. 51 53 39 43		1. fredag i mnd.	17.30

LOP

(Landslaget for offentlige pensjonister)

Møter høsten 2005

Tirsdag 6. september kl. 11. Bedriftsbesøk på Stavanger Aftenblads trykkeri på Forus.
Påmelding tlf. 51 55 59 40.
Maks 25 deltakere.

Tirsdag 4. oktober kl. 11. Sjefredaktør Tom Hetland: «Refleksjoner etter Stortingsvalget»

Tirsdag 8. november kl. 11: Jakob Aano: Mennesker og hendinger fra et langt liv i samfunn og politikk.

Julemøte: Tirsdag 6. desember kl. 11.00 i Frelsesarmeens hus, Kongsgaten 50.
Øyvind Dahl: «Når fremtiden kommer bakfra» – om tidsforståelse i ulike kulturer.
Musikk v/Gunnar Barstad.
Opplesning v/Kari Seljø Haugland.
Billetter à kr. 100,- må kjøpes på forhånd, tlf. 51 55 59 40.

Vel møtt! Ta gjerne med ektefelle, venn eller venninne.

Nuet

*Spør du meg hva lykke er,
vil jeg svare – dette her,
disse blomster, denne tue,
dette øyeblikket – nuet.*

*Synes du at det er lite.
Å min venn da skal du vite i ditt hjerte
at du ikke eier mer enn øyeblikket*

*Gods og gull, Bus og Baver
er forgjengelige gaver
alt du samler og vil eie
har du kun til lån og leie.*

*For den dagen du må heise
seilet for den siste reise,
får du intet med på ferden
av bagasje her i verden.*

*Med det skjønnne du har sanket
på den jorden du har vanket,
ligger gjemt i hjertets indre
for ved reisens mål å lindre.*

Innsendt av Anna Ness

B BLAD

Returadresse:

«Mortepumpen»
Eiganes og Tasta helse-
og sosialdistrikt
St. Svithunsgt. 5
4005 STAVANGER

vaktmester
DIN GODE HJELPER
sentralen

tlf: 51 82 30 90

Renhold

- hovedvask, daglig renhold, utvask, flyttevask

Når du trenger en håndverker:

- Maler, murer, tømrer, rørlegger, elektriker
- Vaktmestertjenester
- Rydding
- Grøntanlegg
- Flytting

Prisreduksjon til pensjonister

Jåttåveien 92, Pb. 120, 4065 Stavanger
www.vaktmestersentralen-as.no